

gemeente
Neder-Betuwe

2^e bestuursrapportage 2013

Gemeente Neder-Betuwe

**Dodewaard
Echteld
Kesteren
Ochten
Opheusden
IJzendoorn**

Opheusden, 1 oktober 2013

INHOUDSOPGAVE

2e BESTUURSRAPPORTAGE 2013

VOORWOORD VAN HET COLLEGE	5
VOORWOORD VAN HET COLLEGE	6
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE.....	7
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE	8
FINANCIËLE POSITIE.....	9
FINANCIËLE POSITIE	10
INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN	11
VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMAS.....	13
PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER	14
PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	18
PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE	24
PROGRAMMA 4: ECONOMIE.....	28
PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING	32
PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR	36
PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN	40
PROGRAMMA 8: BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO).....	48
OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	54
OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES	56
VOORTGANG REALISATIE PARAGRAFEN.....	57
PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN.....	58
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN	58
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	58
PARAGRAAF 4: FINANCIERING	58
PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN	58
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID	59
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING.....	65
TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA.....	67
TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA	68
BESLUITVORMING.....	69
BESLUITVORMING.	70
BIJLAGE	71
BEGROTINGSWIJZIGING	72
OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING	74

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de tweede bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2013 aan. De aanbidding van deze bestuursrapportage vindt plaats op grond van de financiële verordening conform artikel 212 Gemeentewet.

In deze tweede bestuursrapportage informeren wij u over de voortgang en realisatie van de door u gestelde doelen (speerpunten) die in de begroting 2013 zijn opgenomen. Concreet betekent dit dat wij op programmaniveau aan u alle ontwikkelingen vanaf de periode van vaststelling van de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 tot en met peildatum 1 september 2013 presenteren.

De behandeling van de bestuursrapportage staat gepland voor uw vergadering van 14 november 2013.

U heeft in uw begroting, op grond van het coalitieprogramma, 37 doelen gesteld (speerpunten) waaruit 123 activiteiten (wat gaan we er voordoen?) voortvloeien.

Van alle opgenomen activiteiten verloopt 93% procent volgens planning en we zijn met de uitvoering van de in de begroting beschreven doelen op de goede weg. De te melden afwijkingen bedragen 7% procent van alle opgenomen activiteiten.

Bij de behandeling van de jaarstukken 2012 is de wens geuit of er meer inhoud gegeven kan worden aan de beleidsverantwoording bij jaarstukken en bestuursrapportages. Met als aandachtspunt om aan deze wens bij de tweede bestuursrapportage 2013 uitvoering aan te geven.

In de tweede bestuursrapportage 2013, welke nu voor u ligt, is nog op bestaande uitgangspunten de inhoud van de beleidsverantwoording geformuleerd. Er wordt aan u verantwoording gegeven als speerpunten of activiteiten beleidsmatig of financieel uit te pas dreigen of zijn gelopen.

Uiteraard willen wij aan uw wens tegemoet komen maar wij worstelen met de vraag "hoe dan". Daarom stellen wij aan u voor om deze wens voor te leggen aan de ingestelde audit commissie om zo te komen tot een beleidsverantwoording die door alle partijen wordt gedragen en als wenselijk wordt ervaren.

Financieel resultaat

De insteek van deze bestuursrapportage is om de financiële effecten zoveel mogelijk te beperken tot een incidenteel effect. Mocht er toch sprake zijn van aanzienlijke structurele effecten, dan zijn deze effecten meegenomen in de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017.

Op basis van de financiële ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage zijn opgenomen is er sprake van een minimale negatieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2013 met een bedrag van € 14.767. Op basis van de besteding van de budgetten per 1 september 2013 verwachten wij het jaar af te sluiten met een voordelig saldo van € 270.766.

De minimale bijstelling van deze bestuursrapportage is het gevolg van het tegen elkaar wegvallen van de relatief kleine positieve en negatieve bijstellingen. Ten aanzien van de grote incidentele bijstellingen, zoals het aanvullende verlies van de verkoop gronden Boveneindsestraat en het verwachte overschot Wmo, geldt dat daar onttrekkingen dan wel dotaties aan een reserve tegenover staan, waardoor de effecten budgettair neutraal uitpakken.

Het structurele effect in deze bestuursrapportage is beperkt gebleven tot enkele minimale bijstellingen van de verschillende budgetten. De bijstellingen zijn dermate beperkt dat deze niet worden toegelicht. In totaliteit is sprake van een structureel nadelig effect van afgerond € 6.000 meerjarig.

Deze tweede bestuursrapportage 2013 sluit dus met een minimaal negatief resultaat. Ondanks deze moeilijke tijden zijn wij daar tevreden mee. De benodigde alertheid waarop wij in de begroting 2013 hebben gewezen blijft echter onverminderd van kracht.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

de secretaris a.i.,
drs. M.G.J. Nijhuis-Quanjel

de burgemeester,
ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE

LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De bestuursrapportage is opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV). Naast deze bron zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het Provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

De indeling van deze bestuursrapportage sluit volledig aan op de begroting 2013. Naast een voorwoord van het college, een overzicht van de financiële positie, een overzicht van incidentele verbeteringen of verslechtingen, een overzicht van structurele verbeteringen of verslechtingen, een overzicht van overige kleine verschillen, vindt de beleidsmatige en financiële verantwoording plaats.

Bij de programmaverantwoording wordt gebruik gemaakt van drie verschillende afbeeldingen. Per programmaonderdeel van "wat wij willen bereiken" wordt zowel beleidsinhoudelijk als financieel een afbeelding getoond. Elke afbeelding heeft zijn eigen uitleg en interpretatie.

Hieronder volgt een toelichting op het gebruik en inhoud van de afbeeldingen.

	Beleidsmatig volgens planning, financieel overeenkomstig begroting.
	Beleidsmatig nog niet geheel op orde, financieel dreigende budgetoverschrijding. ➤ Beleidsmatige toelichting van hetgeen niet geheel op orde is vindt plaats bij het speerpunt zelf.
	Beleidsmatig wordt de planning niet gehaald, financieel is het budget niet toereikend. ➤ Beleidsmatige toelichting van de afwijking vindt plaats bij het speerpunt zelf. ➤ Financiële toelichting van de afwijking vindt plaats per programma bij het onderwerp "Wat mag het kosten"

Per programma worden de afwijkingen van de derde W-vraag "Wat mag het kosten" in een tabel weergegeven en daaronder voorzover de bedragen groter zijn dan € 25.000 kort toegelicht. Dit geldt ook voor de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves. Ook wordt inzicht gegeven in de stand van het budget onvoorziene uitgaven.

Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt - volgens afspraak met u - alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. Wel kan er - indien het college dat noodzakelijk acht - over belangrijke actuele ontwikkelingen in de paragrafen worden gerapporteerd.

De bestuursrapportage wordt afgesloten met een totaal overzicht van de financiële afwijkingen per programma, de besluitvorming en de begrotingswijziging.

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

FINANCIËLE POSITIE

FINANCIËLE POSITIE

De financiële vertaling van deze bestuursrapportage.

Na verwerking van de ontwikkelingen uit deze tweede bestuursrapportage 2013 ziet de financiële positie er als volgt uit:

OVERZICHT FINANCIELE POSITIE 2013-2017					
	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2013	2014	2015	2016	2017
	€	€	€	€	€
PLANNING EN CONTROL CYCLUS					
Financiële positie 2013-2017 op basis van aangeboden begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017	-285.533	-595.537	-866.456	-652.157	-695.133
Financiële effecten 2e Bestuursrapportage 2013	14.767	12.958	5.535	5.612	5.692
Financiële positie 2013-2017 inclusief 2e bestuursrapportage 2013	-270.766	-582.579	-860.921	-646.545	-689.441
+ = tekort - = overschot					

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMAS

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER

Portefeuillehouders: burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Het programma omvat burgerparticipatie en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders), organisatie en bedrijfsvoering, intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008) en Evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011).
- Klanthandvest
- Reorganisatieplan
- Intentieovereenkomst Buren, Neder-Betuwe en West Maas en Waal (BNW) samenwerking

Ontwikkelingen

Dienstverlening

De kwaliteit van dienstverlening conform ons klanthandvest staat hoog op de (landelijke) bestuurlijke agenda van de rijksoverheid en de gemeente. De rijksoverheid besteedt er in haar beleidsprogramma expliciet aandacht aan. In onze gemeente heeft dienstverlening ook prioriteit. Deze ambitie moet leiden tot betere publieke dienstverlening en vermindering van administratieve lasten.

Klantcontactcentrum

In 2015 is de gemeente de ingang voor nagenoeg alle vragen aan de overheid. Hiervoor wordt een KlantContactCentrum (KCC) ingericht. Een KCC is er op gericht om klanten, burgers, bedrijven en instellingen op eenduidige wijze informatie, diensten en producten te verstrekken, vragen, ideeën, klachten en wensen te behandelen. Het KCC varieert van eenvoudige informatieverstrekking en snelle doorverwijfsfunctie tot en met afhandeling van processen en productlevering. De gebruikte communicatiekanalen variëren van adequate telefoonafhandeling en algemene website informatie tot en met uitgebreide baliefuncties, callcenter en een persoonlijk internet (mijn....). Dit vraagt voor 2014 de nodige aandacht en inspanningen. Er is in augustus 2013 een projectleider aangetrokken om dat verder vorm te geven.

Webrichtlijnen

In de 'Overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en e-overheid' (i-NUP) hebben gemeenten met het Rijk de afspraak gemaakt, dat hun websites per 12 januari 2015 voldoen aan de Web richtlijnen (3 sterren Waarmark Drempelvrij). Dit vergt het komende jaar extra inspanningen om daaraan te kunnen voldoen.

Wetsvoorstel Digitalisering Burgerlijke Stand (wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand)

Het wetsvoorstel heeft tot doel dat inwoners de mogelijkheid krijgen om aangifte van geboorte, voorgenomen huwelijk en geregistreerd partnerschap almede voor de elektronische verkrijging van uittreksels en afschriften van de daarop betrekking hebbende akten digitaal kunnen aanvragen. Naar verwachting zal dit in de loop van 2014 worden ingevoerd

Modernisering Gemeentelijke basisadministratie (mGBA) en Basisregistratie Personen (BRP)

De komende jaren wordt de gemeentelijke basisadministratie voor persoonsgegevens (GBA) vervangen door de Basisregistratie Personen (BRP). De BRP maakt deel uit van het stelsel van basisregistraties. De BRP bevat persoonsgegevens van ingezetenen en niet-ingezetenen. Iemand die voor een periode van vier maanden of langer in Nederland woont, wordt nu ingeschreven in de GBA. Dit noemen we een ingezetene. Naast ingezetenen zijn er niet-ingezetenen. Dit zijn personen die niet of korter dan vier maanden in Nederland wonen. Zij worden nu niet in de GBA ingeschreven. Niet-ingezetenen kunnen een relatie hebben met Nederlandse overheidsinstellingen. Bijvoorbeeld mensen die tijdelijk in Nederland wonen of werken (grensarbeiders, buitenlandse studenten) of mensen die in Nederland hebben gewoond en die nu in het buitenland pensioen genieten. Overheidsinstellingen houden nu elk hun eigen registratie bij van niet-ingezetenen met wie zij te maken hebben. In de Registratie Niet-ingezetenen (RNI) worden straks alle gegevens centraal en op dezelfde manier vastgelegd. De planning is dat Neder-Betuwe in het tweede kwartaal van 2015 zal aansluiten.

Verkiezingen

In 2014 zijn er twee verkiezingen, op 19 maart (gemeenteraad) en 22 mei (Europees Parlement). De Commissie onderzoek elektronisch stemmen komt voor 1 november 2013 met een advies omtrent de wijze van stemmen in de toekomst. Op 18 maart 2015 (datum nog onder voorbehoud) zijn de verkiezingen voor Provinciale Staten.

Wijkmanagement

Wij organiseren jaarlijks één of meerdere dorpschouwen. Bij de dorpschouw worden in ieder geval betrokken: de voor de leefomgeving relevante gemeentelijke functies, de dorpsstafel, de wijkopbouwwerker, de woningbouwvereniging en de politie. Andere partijen zoals jeugdwerk en jongerenwerk kunnen facultatief worden toegevoegd. In alle dorpen worden volgens een opgesteld rooster dorpschouwen gehouden. Het resultaat van een dorps- of wijkschouw zal worden vertaald in een uitvoeringsplan. Dit gebeurt binnen bestaande budgetten. Daarnaast leveren wij via wijkmanagement een bijdrage aan de verdere uitrol van het speelruimtebeleid.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Beleidsplan communicatie				
Wij willen bereiken:	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
		Beleidsmatig	Financieel	
<p>A. Verbeteren van gemeentelijke communicatie, intern en extern. Tijdig, afgewogen, helder en (pro)actief om betrokkenheid te vergroten. De communicatie van de gemeente intern en met inwoners (verder) te professionaliseren. Eerst communiceren met de direct betrokken mensen: intern vóór extern, betrokken inwoners vóór pers. Gemeente denkt oplossingsgericht mee met vraagsteller. Goedwerkend klantvolgsysteem en raadsinformatiesysteem. Reactie naar burgers op raadspreekuur binnen 3 weken.</p>	A1.	De opzet van de website vernieuwen waardoor zaken volgens VNG model geordend zijn. Inmiddels heeft de VNG de nieuwe webrichtlijnen uitgevaardigd die per 12 januari 2015 moeten zijn gerealiseerd.		
	A2.	Het oprichten van een klantenpanel, bestaande uit inwoners, om de kwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid van onze website te toetsen. De mogelijke verbetervoorstellen uitvoeren.		
	<p><u>Toelichting:</u> Pogingen om te komen tot een burgerpanel zijn tot nu toe mislukt. Oproepen in de RBC, het Neder-Betuwe Magazine en op de website hebben geen enkele reactie opgeleverd. Hiertoe wordt geen verdere actie meer genomen. De toegezegde notitie burgerparticipatie, waarin de mogelijkheden staan hoe de gemeente inwoners kan stimuleren om gezamenlijk tot het maken van plannen/beleid te komen, is i.v.m. personele knelpunten vooralsnog doorgeschoven naar 2014.</p>			
	A3.	De kwaliteitseisen en helderheid van alle correspondentie krijgen vorm door opleidingen en standaardisatie volgens de VNG.		
	A4.	Het klantvolgsysteem krijgt vorm in het informatiebeleidsplan.		

Vermindering van gemeentelijke regelgeving				
Wij willen bereiken:	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
		Beleidsmatig	Financieel	
<p>A Het verminderen en vereenvoudigen van de gemeentelijke regelgeving en meer ruimte geven voor eigen initiatief, waardoor de waardering van de burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke organisaties voor de gemeente stijgt en minimaal een 7,5 bedraagt. Deze norm dient in 2013 of eerder behaald te worden. Verhoging van efficiëntie en beperking van ambtelijke inzet t.b.v. kostenreductie. Daarna zo nodig een nieuwe taakstelling.</p>	A1.	Alle nieuwe beleidsadviezen en verordeningen toetsen op nut en noodzaak.		n.v.t.
	A2.	Zoveel als mogelijk de gedereguleerde modelverordeningen van de VNG gebruiken.		n.v.t.

Inwonersparticipatie / Interactieve beleidsvorming					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	<p>Betrekken van burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding (en uitvoering) van gemeentelijk beleid. Gemeentelijk beleid wordt begrepen en gedragen. Raad en college bezoeken wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Direct betrokkenen/belanghebbenden krijgen aan het begin van de beleidsvorming een belangrijke stem. De raad beslist. Snelle afhandeling van inspraak. Het weglaten van onnodige regels en controleprocedures beperkt de ambtelijke inzet en vergroot de waardering van de klant.</p>	A1.	De verschillende rollen in het besluitvormingsproces worden duidelijk gemarkeerd en zorgen er voor dat frustraties bij deelnemende bewoners worden voorkomen door vooraf duidelijke kaders voor hun participatie aan te geven		
		A2.	In startnotities/beleidsnotities zal standaard een paragraaf over de wijze waarop inwoners of organisaties worden betrokken bij de vormgeving van het beleid worden opgenomen.		
		A3.	Het college bezoekt periodiek een bedrijf of maatschappelijke instelling.		
		A4.	Wijkmanagement wordt ingezet om de participatie van bewoners bij de uitvoering van het speelbeleid te bevorderen. Het gaat daarbij vooral om de speelvoorzieningen voor de leeftijdsgroep tot 12 jaar.		
		A5.	Vanuit wijkmanagement worden dorpschouwen georganiseerd met als doel de verantwoordelijkheid voor en de betrokkenheid onder bewoners bij de eigen woon- en leefomgeving te bevorderen.		
		<p>Toelichting: De participatie van bewoners bij de wijkchouwen is tot dusver gering en levert op dit punt niet het beoogde resultaat op. Dat heeft de vraag opgeroepen of de wijkchouwen op deze wijze moeten worden voortgezet. In het najaar zal hierover een standpunt worden ingenomen. Los daarvan is door ziekte van een medewerker de uitvoering van de wijkchouwen in de eerste zes maanden van 2013 opgeschort.</p>			

Arbeidshandicap					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	<p>In dienst nemen van mensen met arbeidshandicap bij gemeente. Inspanning minimaal 5% werk bieden aan mensen met arbeidshandicap.</p>	A1.	Alert inspelen op mogelijkheden om mensen met een arbeidshandicap aan te stellen en als de mogelijkheid (bij kandidaten met een gelijke geschiktheid tijdens een sollicitatieproces) zich voordoet, dan kiezen voor de kandidaat met een arbeidshandicap. Via detachering kunnen wij aan deze doelstelling voldoen.		n.v.t.
		A2.	Ons aanbestedingsbeleid gaan wij aanpassen om deze doelstelling te bereiken.		n.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 1 Bestuur en Burger					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Overige kleine verschillen	46.481	-9.734	1.335	1.412	1.492
Totaal	46.481	-9.734	1.335	1.412	1.492

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P1 Programma:		Bestuur en Burger			
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
			x € 1000	Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2013 * <small>Toelichting:</small>	2013	335		
	In 2013 zijn maatregelen getroffen om de financiële en administratieve beheersbaarheid van het informatieplan onder controle te krijgen. Een aantal projecten, zoals de modernisering GBA, is door vertraging in landelijke besluitvorming in de tijd verschoven. Voorts wordt in kaart gebracht welke impact de voorgenomen samenwerking met de gemeenten Buren en Westmaas en Waal op het informatieplan kan hebben. Mogelijk zijn er voordelen te behalen om (delen van) projecten gezamenlijk of gecoördineerd uit te voeren na definitieve besluitvorming met betrekking tot de samenwerking. Dit kan leiden tot een herprioritering van de projecten. U wordt hieromtrent afzonderlijk geïnformeerd middels een raadsvoorstel in december dit jaar.				
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2014	2014	175	N.v.t.	N.v.t.
	Totaal Investeringsbedragen		510		

PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering.

In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen:

- Het verbeteren van de objectieve veiligheid.
- Het verbeteren van het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid) van de inwoners van de gemeente

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2010-2014 (Raadsbesluit 9 december 2011)
- Jaarplan Veiligheid 2012
- Plan van aanpak/draaiboek Oud en Nieuw
- Samenwerking Brandweer Neder-Betuwe en Tiel
- Rampenplan en Rampenbestrijdingsplannen

Ontwikkelingen

Veiligheidshuis

In het Veiligheidshuis werken instanties op één locatie samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, vermindering risico recidive en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. De gemeente neemt deel aan het veiligheidshuis en betaalt vanaf 2012 € 0,25 per inwoner.

Om efficiënter te kunnen werken zijn de twee Veiligheidshuizen in Gelderland-Zuid; Nijmegen en Rivierenland, per 1-1-'13 samengevoegd. Beide locaties blijven open. De werkprocessen worden op elkaar afgestemd.

Financiële consequenties zijn er ook.

Per 1 januari 2013 is de ministeriële bijdrage aan de Veiligheidshuizen verlaagd. Daarnaast worden de gelden voortaan via de centrumgemeente verdeeld. De gemeenten die aan het Veiligheidshuis in Nijmegen zijn verbonden dragen bijna € 600.000 bij. De negen gemeenten in Rivierenland (m.u.v. West Maas en Waal) dragen een krappe € 60.000 bij. De gemeente Neder-Betuwe neemt deel aan het Veiligheidshuis en betaalt € 0,25 per inwoner. Zodra de nieuwe begroting Veiligheidshuis bij de gemeente wordt ingediend zal deze worden beoordeeld.

Jeugd Preventie Netwerk (onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin)

Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN) richt zich op preventie en de aanpak van psychosociale- en gedragsproblematiek bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar, door het bieden van een goede zorgstructuur. Door de oprichting van het JPN worden efficiency en effectiviteit van de hulp aan jeugdigen en hun ouders bevorderd. Het JPN werkt samen met het Jeugdoverleg Handhaving. Vanuit Integrale Veiligheid, politie, interventie- en jongerenwerk en IrisZorg (verslavingszorg) worden problemen van jeugdigen zo vroeg mogelijk gesignaleerd en worden deze personen aangemeld bij het JPN.

Ontwikkelingen Drank- en Horecawet

Met het oog op de terugdringing van het alcoholgebruik onder vooral jongeren, de voorkoming van aan alcohol gerelateerde verstoring van de openbare orde, evenals ter reductie van de administratieve lasten, is per 1 januari 2013 de gewijzigde Drank- en Horecawet van kracht. Het toezicht op de Drank- en Horecawet ligt sinds deze datum bij de gemeente. In het kader van de nieuwe wetgeving en de gewijzigde taken en rollen moeten nieuwe beleidskaders en verordeningen worden opgesteld. Eveneens moeten voorstellen ontwikkeld worden met betrekking tot hoe het toezicht uitgevoerd kan worden. Besloten is de voorbereidende aspecten in regionaal verband op te pakken. De horecaverordening voor Neder-Betuwe was op 27 juni 2013 punt van agenda in de gemeenteraad. De regionale werkgroep "Handhaving en toezicht Drank- en Horecawet" rondt in het najaar van 2013 een advies af waarna lokale besluitvorming nodig is. De Drank- en Horecawet ondergaat opnieuw wijzigingen: per 1 januari 2014 is de alcoholgerechtigde leeftijd op 18 jaar gesteld, waarbij de gemeente verplicht wordt een "Handhavingplan alcohol" vast te stellen. Het plan bevat de hoofdzaken van het beleid betreffende de preventie van alcoholgebruik, met name onder jongeren, en de handhaving van de wet. Dit plan zal in nauwe samenwerking tussen afdelingen Vergunningverlening & Handhaving en Samenleving worden voorbereid.

Inbraakpreventie

In samenspraak met justitie en politie houdt een regionale projectgroep inbraakpreventie zich bezig met de verdere uitvoering van het plan van aanpak woninginbraken. De hoofddoelstelling van het plan van aanpak is het creëren van bewustwording bij bewoners over de risico's op woninginbraken en het stimuleren van bewoners om maatregelen te treffen tegen woninginbraak. Elk jaar vinden inbraakpreventie avonden plaats. Tijdens de avonden krijgen de inwoners tips hoe je een inbraak kan voorkomen. Tevens wordt aan de aanwezigen een gratis beveiligingsadvies aangeboden. Ook wordt deelname aan Waaks en Burgernet en het Keurmerk Veilig Wonen gestimuleerd. Wij vragen regelmatig aandacht voor deze onderwerpen op onze gemeentelijke website, het Magazine en de RBC.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Veilige gemeente, integrale aanpak

	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	<p>In zijn algemeenheid is Neder-Betuwe een gemeente waar je je veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet.</p> <p>In het bijzonder gaat het daarbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regels en wetten gelden voor iedereen. De politie treedt daadkrachtig op vooral tegen drugshandel. • De gemeente werkt aan preventie en opvoedingsondersteuning, waar ouders tekortschieten. • De gemeente signaleert probleemgedrag waaronder wangedrag, verslaving en vandalisme en criminaliteit van jongeren zo vroeg mogelijk en biedt individueel kansen om via school of werk terug te keren op het rechte pad. Geweld en intimidatie mogen nooit worden beloond. • Terugdringen van inbraak. • Ouders verantwoordelijk stellen, ook financieel, voor schade die hun minderjarige kinderen hebben veroorzaakt. • Voor coffeeshops, bordelen en sekswinkels geldt een nuloptie. • Een kleine groep buurtbewoners veroorzaakt zoveel overlast dat andere buurtbewoners zich onveilig voelen. Deze overlast een halt toeroepen met een gezamenlijk optreden van verhuurders, politie, welzijnsinstellingen en de gemeente. Probleemgezinnen in kaart brengen voor een op hen gerichte aanpak. 	A1.	De politie heeft opgetreden tegen de overlast van drugshandel. Door de politie is gericht onderzoek verricht op locaties waarover regelmatig signalen binnenkomen dat er wordt gedeald. Zowel tegen handel in softdrugs als harddrugs is opgetreden. Naar aanleiding van o.a. anonieme meldingen is een aantal hennepkwekerijen opgerold. (In juni 2013 zijn inwoners geïnformeerd (folder aanpak hennepsteelt) over de wijze waarop zij een bijdrage kunnen leveren om verdachte zaken te melden.) De aanpak hennepsteelt zal in 2014 opnieuw via ons Magazine NB en op onze gemeentelijke website onder de aandacht worden gebracht. Daarnaast zal de politie ook in 2014 blijven optreden tegen drugshandel.		n.v.t.
		A2.	Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) richt zich op preventie en opvoedingsondersteuning waar ouders tekortschieten (zie programma 7)		n.v.t.
		A3	Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN), onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin, richt zich op preventie en de aanpak van psychosociale- en gedragsproblematiek bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar, door het bieden van een goede zorgstructuur. Door de oprichting van het JPN worden efficiency en effectiviteit van de hulp aan jeugdigen en hun ouders bevorderd. Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN) werkt in nauwe samenwerking met het Jeugdoverleg Handhaving, interventie- en jongerenwerk, IrisZorg (verslavingszorg) en de politie. De problemen van jeugdigen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd. Indien hulp nodig is worden jongeren aangemeld bij het JPN. De jongeren die zich bezighouden met criminele activiteiten worden via het Veiligheidshuis behandeld.		n.v.t.
		A4.	Een regionale projectgroep inbraakpreventie heeft zich bezig gehouden met de uitvoering van het plan van aanpak woninginbraken. De hoofddoelstelling van het plan van aanpak is het creëren van bewustwording bij bewoners over de risico's op woninginbraken en het stimuleren van bewoners maatregelen te treffen tegen woninginbraak. In 2013 wordt uitvoering gegeven aan de aanpak woninginbraken. Vanaf maart 2013 is de besmettingsbrief (voorlichtingsbrief om woninginbraken te voorkomen) verstuurd aan inwoners bij wie een inbraak heeft plaatsgevonden en aan omwonenden. Tevens is het buurtpreventie project Waaks van start gegaan. In april zijn hondenbezitters in Kesteren aangeschreven en gevraagd om deelname om zo de leefbaarheid en veiligheid in de wijk te vergroten. In juni zijn ook de hondenbezitters in de andere dorpen gevraagd deel te nemen. Op 6 mei heeft de eerste inbraakpreventie avond in Kesteren plaatsgevonden. In september volgen de inbraakpreventie avonden in de andere dorpskernen. In alle dorpskernen zal buurtpreventie Waaks onder de aandacht worden gebracht zodat alle inwoners de mogelijkheid krijgen om zich voor buurtpreventie aan te melden.		

	Projectontwikkelaars hebben bij alle nieuwbouwprojecten van de gemeente het verzoek meegekregen om volgens het Keurmerk Veilig Wonen (KVV) te bouwen. Corporaties zijn gestimuleerd om hun woningvoorraad op het niveau van het Keurmerk Veilig Wonen te brengen. Particuliere eigenaren van bestaande en nieuwbouw zijn via artikelen in het Neder-Betuwe Magazine, de veiligheidskrant en onze gemeentelijke website gestimuleerd tot beveiliging van de woning met het KVV.		
A5.	Na aanhouding door de politie worden jongeren rechtstreeks aangemeld bij het Openbaar Ministerie. Eventuele schade die is veroorzaakt wordt meegenomen in het strafproces. Jongeren die bij Halt in behandeling zijn genomen betalen de veroorzaakte schade via bemiddeling van Halt aan de gemeente of aan derden terug. De gemeente is gestart met het vandalisme offensief. De gemeente doet van alle vernielingen aan gemeente eigendommen aangifte. De aangifte wordt voorzien van een schade bedrag en een foto en wordt bij de gemeente op zaak geregistreerd. Elke maand worden alle schade gevallen voorzien van foto en bedrag in de RBC gepubliceerd. Daarbij wordt een oproep aan de inwoners gedaan om bij de politie melding te doen indien zij meer afweten van de aangerichte schade. Burgernet verstuurt dit jaar ook dit soort oproepen. Na een jaar zal het project worden geëvalueerd en zal worden bekeken of deze aanpak wordt voortgezet.		
A6.	Het uitgangspunt m.b.t. vergunningaanvragen voor coffeeshops en sekswinkels is dat deze worden geweigerd.		n.v.t.
A7.	Bij het Meldpunt Bijzonder Zorg (MBZ) zijn personen aangemeld die overlast veroorzaken en een gevaar voor zichzelf en voor hun omgeving vormen en/of een bedreiging zijn voor de openbare orde. Daarnaast zijn slachtoffers en daders van huiselijk geweld bij het MBZ behandeld.		n.v.t.
A8.	Buurtinitiatieven om de veiligheid op straat te vergroten zullen door de gemeente worden gestimuleerd en ondersteund. Van de dorpsafdeling Dodewaard is een verzoek binnengekomen om buurtpreventie op te starten. In september wordt in Dodewaard uitleg gegeven over het buurtpreventie project Waaks. Tijdens de avonden kunnen inwoners zich voor deelname buurtpreventie aanmelden.		
A9.	Deelname aan het project Keurmerk Veilig Ondernemen (Bonegraaf, Het Panhuis		n.v.t.

Hulpdiensten																													
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang																									
				Beleidsmatig	Financieel																								
A.	De gemeente blijft er op hameren, dat de aanrijdtijden van de hulpdiensten moeten blijven voldoen aan de landelijke normen. Regionalisering moet leiden tot een doelmatige en doeltreffend kwaliteitslag binnen de bestaande budgetten.	A1.	Met betrekking tot het ambulancevervoer bij de Regionale Ambulancevoorziening er op aandringen dat ook in elke kern van de gemeente Neder-Betuwe het overschrijdingspercentage van de 15 minutennorm gelijk is aan het gemiddelde in de regio Gelderland-Zuid en maximaal 5% bedraagt.																										
<p>Toelichting:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kern</th> <th>Gemiddelde aanrijtijd in minuten</th> <th>% binnen norm van 15 minuten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dodewaard</td> <td>11</td> <td>79</td> </tr> <tr> <td>Echteld</td> <td>7</td> <td>94</td> </tr> <tr> <td>Kesteren</td> <td>7</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>Opheusden</td> <td>9</td> <td>83</td> </tr> <tr> <td>Ijzendoorn</td> <td>8</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Ochten</td> <td>8</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Kern	Gemiddelde aanrijtijd in minuten	% binnen norm van 15 minuten	Dodewaard	11	79	Echteld	7	94	Kesteren	7	92	Opheusden	9	83	Ijzendoorn	8	100	Ochten	8	92			
Kern	Gemiddelde aanrijtijd in minuten	% binnen norm van 15 minuten																											
Dodewaard	11	79																											
Echteld	7	94																											
Kesteren	7	92																											
Opheusden	9	83																											
Ijzendoorn	8	100																											
Ochten	8	92																											
		A2.	Goede samenwerking tussen hulpverleners om slachtoffers te redden en te verzorgen tijdens een ramp of een groot ongeval.																										
		A3.	Met betrekking tot de brandweer wordt het volgende opgepakt: <ul style="list-style-type: none"> Vasthouden en waar mogelijk verbeteren van de aanrijdtijden conform de norm; Uitvoering geven aan het beleidsplan Risicobeheersing (pro-actie, preventie en preparatie) Vasthouden en waar mogelijk verbeteren van de aanrijdtijden conform de norm; Uitvoering geven aan het beleidsplan Risicobeheersing (pro-actie, preventie en preparatie) met als doel te voldoen aan de nulmeting brandweezorg van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid; Verder vorm geven aan de samenwerking tussen Tiel en Neder-Betuwe en te participeren als cluster binnen en buiten de veiligheidsregio. 																										

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 2 Openbare orde en Veiligheid					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Bommenregeling	33.512	0	0	0	0
b. Afwikkeling boekwaarde activa BRW-VRGZ	-46.045	0	0	0	0
c. Overige kleine verschillen	-20.000	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal	-32.533	2.500	2.500	2.500	2.500

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. **Bommenregeling**
Extra middelen die vanuit het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Hiervan bent u op de hoogte gesteld middels de memo van 19 juni 2013 inzake meicirculaire 2013. Het hier vermelde incidenteel nadeel van € 33.512 voor 2013 dient u dan ook in relatie te zien met de extra middelen die via de meicirculaire 2013 beschikbaar zijn gesteld en terug te vinden zijn in het overzicht algemene dekkingsmiddelen.
- b. **Afwikkeling boekwaarde activa Brandweer en Veiligheidsregio Gelderland Zuid**
De afrekening is voordeliger uitgevallen dan geraamd. Per 1 januari 2013 is de totale brandweezorg van de gemeente Neder-Betuwe overgegaan naar de VRGZ. Alle budgetten zijn, voor zover van toepassing, samengevoegd tot één bedrag Bijdrage Brandweer Neder-Betuwe aan de Veiligheidsregio Gelderland Zuid. De aanwezige boekwaarden van de brandweer (exclusief brandweergarages) per 31 december 2012 zijn financieel afgerekend en overgedragen aan de VRGZ. Per saldo een incidenteel voordeel van € 46.045 voor 2013.
- c. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P2 Programma:		Openbare Orde en Veiligheid			
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000	Beleidsmatig	Financieel
geen					
Totaal Investeringsbedragen					

PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouders: wethouder J.M. Schuurman en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-Inhoud

De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openluchtrecreatie evenals de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer.

Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.

Relevantie beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012);
- Beheerplannen onderhoud wegen, gebouwenbeheer en groen;
- Landschap Ontwikkeling Plan (LOP)
- Attractiebesluit speeltoestellen
- Neder-Betuws Verkeer- en vervoerplan
- Nota speelruimtebeleid (raadsbesluit van 29 januari 2009) en uitvoeringsplan 2012 (raadsnet 26 maart 2012)

Ontwikkelingen

Speelruimtebeleid

De uitrol van de nota "inspelen op spelen, ruimte voor de jeugd" moet opleveren dat een beter dekkend aanbod van speelvoorzieningen ontstaat voor 0-6 jarigen, 6 tot 12 jarigen en 12+. De uitvoering van de nota vindt gefaseerd plaats binnen de vastgestelde financiële kaders. In 2012 en 2013 is een inhaalslag gemaakt en zijn extra middelen uit de reserve onttrokken, waardoor de speelvoorzieningen in alle kernen grotendeels op peil zijn gebracht. In 2014 zal er een nieuw onderhoud- en beheerplan gemaakt worden en gaat de aandacht voornamelijk uit naar speelruimte bij nieuwbouwprojecten.

M.b.t. jongerenontmoetingsplekken in de openbare ruimte ondernemen wij alleen actie op het moment dat de behoefte is aangetoond en de jongeren een actieve bijdrage willen leveren aan de realisatie.

Fileproblematiek Rijnbrug

De problematiek rond de filevorming staat op dit moment hoog op de politiek/bestuurlijke agenda van de provincies en omliggende gemeenten. Er is een bestuurlijke overeenkomst getekend door de provincies Gelderland en Utrecht, gemeente Wageningen, Ede, Veenendaal, Rhenen, Buren en Neder-Betuwe, Regio Rivierenland en Food Valley.

Door de beoogde aanleg van een tidal flow (wisselstrook) in 2016 zal de fileproblematiek zo goed mogelijk opgelost worden. De gemeenteraad van Neder-Betuwe heeft besloten hiervoor als bijdrage een bedrag van € 250.000 beschikbaar te stellen.

Lobby A15

Het gedeelte van de A15 dat over het grondgebied van de gemeente Neder-Betuwe loopt is op dit moment 2x2 rijstroken. Het is noodzakelijk gelet op de dagelijkse file-druk om deze uit te breiden naar 2x3 rijstroken. Samen met onze partners in Regio Rivierenland organiseren wij een bestuurlijke lobby richting de Provincie en het Rijk.

Een verbreding van een Rijksweg is een traject van jaren. Het is echter gewenst om de veiligheid en doorstroming ook voor de komende jaren al te verbeteren. Vandaar dat de lobby zich niet alleen richt op verbreding, maar ook op maatregelen voor de korte termijn. Daarbij kan gedacht worden aan matrixborden/file-waarschuwing.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Opgeruimd staat netjes					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Opruimen van zwerfafval, volksgerenis nummer één, kan worden aangepakt door inwoners zelf.	A1.	Het geven van voorlichting, in samenwerking met Natuur Milieu en Educatie (NME)–centrum, op lager- en middelbaar onderwijs.		
		A2.	Bevorderen participatie, bijvoorbeeld door te zorgen dat zwerfvuil op de agenda van de verschillende dorpsafelings komt te staan en bij contacten met burgers over dit onderwerp hen stimuleren om gezamenlijk de problematiek aan te pakken.		N.v.t.
		A3.	Deelnemen aan campagne Opgeruimd op vakantie en vuurwerkcampagne (bv. Aanbrengen Banners, extra opruim rondes en voorlichting).		N.v.t.
		A4.	Jaarlijks met scholen en maatschappelijke organisaties (bv. jagersvereniging en Agrarische Natuur vereniging) de gemeente van zwerfvuil ontdoen.		
		A5.	Met regelmaat communiceren over het onderwerp zwerfafval.		N.v.t.

Ruimte en groen					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Op de uitvoering van het Beheer Groen en Openbare Ruimte bezuinigen zonder concessies aan de kwaliteit. Efficiënt, doelmatig en goedkoper groenbeheer. De gemeente moet wel de regie in handen houden van het onderhoud van de groenvoorziening voor een schone, groene en daardoor prettige leefomgeving met minder kosten.	A1.	Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma zoals is opgenomen in het geactualiseerde groenbeheer programma.		
		A2.	Het stimuleren van adoptie van groenstroken door burgers.		

Bescherming landschapswaliteiten					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Op het gebied van landschapswaliteit staan centraal: duurzaamheid, maatschappelijke functie, veiligheid en betrokkenheid van agrariërs en bewoners van het buitengebied. Het open karakter van het buitengebied bewaren.	A1.	Participeren in en stimuleren van projecten van derden ten behoeve de uitvoering van het LOP.		
		A2.	Het betrekken van maatschappelijke instanties (agrarisch natuurvereniging, Wildbeheer Nederland, dorpsafelings, historische kring e.d.) bij de uitvoering van het LOP.		
		A3.	Aanwezige landschappelijke kwaliteiten vastleggen en beschermen in bestemmingsplannen voor het buitengebied. (cultuurhistorische waarden kaart).		N.v.t.

Verkeersafwikkeling					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De verkeersvisie vaststellen en uitvoeren, verkeersknelpunten N233 (Rijnbrug) en gevaarlijke wegen en punten aanpakken. Ontsluitingsweg Agro Business Centrum(ABC) moet verkeersintensiteit in Opheusden verminderen. Goede verkeersafwikkeling en ontlasting van dorpskernen.	A1.	Starten met het oplossen van de knelpunten vanuit het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan op het gebied van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid (fysieke maatregelen).		
		A2.	Samenwerken met de provincies Gelderland en Utrecht en aanliggende gemeenten aan een oplossing voor de fileproblematiek rond de Rijnbrug (korte en lange termijn)		
		A3.	Stimuleren en bevorderen van de voorlichting en educatie op het gebied van de verkeersveiligheid (niet infrastructurele maatregelen).		
		A4.	Stimuleren en bevorderen van het openbaar vervoer in de gemeente.		N.v.t.

Recreatie en toerisme					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Economische groei door kansrijke recreatieprojecten in de regio, bijvoorbeeld groen, toerisme en zorgprojecten. Recreatiemogelijkheden en daarmee arbeidsplaatsen scheppen door initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme te steunen.	A1.	Uitvoering geven aan de acties in de regionale visie recreatie en toerisme en tevens aan de acties in de lokale visie recreatie en toerisme.		
		A2.	Participeren in platform recreatie en toerisme.		N.v.t.
		A3.	Regionaal bureau voor toerisme financieel blijven steunen.		

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 3 Openbare ruimte					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Extra opbrengst verkopen groenstroken	-44.750	0	0	0	0
b. Overheveling aansluiting N323 - A15 naar 2014	-198.620	198.620	0	0	0
c. Gladheidsbestrijding	33.000	0	0	0	0
d. Overige kleine verschillen	14.940	13.500	-1.500	-1.500	-1.500
Totaal	-195.430	212.120	-1.500	-1.500	-1.500

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- Extra opbrengst verkopen groenstroken**
Incidenteel voordeel door verkoop groenstroken ten bedrage van € 44.750 voor 2013.
- Overheveling aansluiting N323-A15 naar 2014**
In overleg met betrokken partijen(omwonenden, waterschap, provincie, Prorail en Grontmij) is er een aangepast schetsontwerp opgesteld. Hierdoor is er vertraging ontstaan. Dit betekent dat naar verwachting niet in 2013, maar in 2014 tot verwerving van de benodigde gronden kan worden overgaan. Het verwachte resterende budget voor 2013 ter hoogte van € 198.620 dient doorgeschoven te worden naar 2014. Dit betekent een incidenteel voordeel van € 198.620 voor 2013 en een incidenteel nadeel van € 198.620 in 2014.
- Gladheidsbestrijding**
Door de strenge winterperiode van 2012-2013 zal het budget gladheidsbestrijding worden aangevuld om aan de gladheidsbestrijding van de winterperiode 2013-2014 te kunnen voldoen. Hiermee wordt de voorraad strooizout aangevuld en voorzien in inhuur materieel. Een incidenteel nadeel van € 33.000 voor 2013.
- Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P3 Programma:		Openbare Ruimte			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan*	2014	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan*	2014	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus gebouwenonderhoud*	2014	40	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	strooier*	2014	45	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	strooier*	2014	45	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan*	2015	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan*	2015	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	strooier*	2016	45	N.v.t.	N.v.t.
	Totaal Investeringsbedragen		363		

* Er zal voornamelijk niet worden overgegaan tot vervanging in verband met de inbesteding van de beheer en onderhouds taken naar de Avri

PROGRAMMA 4: ECONOMIE

Portefuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Algemeen:

Programma-inhoud

Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat.

Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsterreinen.

Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten Het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden.

Door middel van herstructurering cq. herschikking in stand houden van bedrijventerreinen

Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Speerpunten uit de regionale visie 'Regio Rivierenland: waard om bij stil te staan': recreatie en toerisme, agribusiness en de logistieke hotspot.
- Sterconvenant
- Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel

Ontwikkelingen

Biezenburg

In de Regio Rivierenland is op grond van recente onderzoeksrapporten afgesproken dat de Biezenburg ontwikkeld wordt tot een logistieke hotspot. In het komende begrotingsjaar zal het college de integrale ontwikkeling voortvarend en adequaat oppakken.

Herstructurering bedrijventerrein Panhuis

Met de uitkomsten uit het Businessplan voor het Bedrijventerrein Panhuis zal er in het komende begrotingsjaar gewerkt worden aan de revitalisering van het bedrijventerrein Panhuis. Dit geldt overigens in geringe mate ook voor de terreinen Bonegraaf en de Heuning.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Ondernemen en werkgelegenheid					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente zet zich blijvend in voor werkgelegenheid en een gezond ondernemersklimaat. Bevordering van particuliere investeringen door duidelijke, eenduidige bestemmingsplannen, efficiënte afhandeling van aanvragen.	A1.	Voortzetting uitgifte bedrijventerreinen Bonegraaf-West en Tolsestraat.		
		Toelichting: Door de economische crisis loopt de verkoop van de kavels niet volgens de prognose. In de grondexploitatie is dit verwerkt.			
		A2.	Contacten onderhouden met Werkgevers Adviespunt Rivierland (WAPR) en ondernemersverenigingen.		
		A3.	Deelnemen aan een aantal projecten (Regionaal ontwikkelingsbedrijf, logistieke hotspot) van Regio Rivierland, mede ten behoeve van de regionale speerpunten die ook voor onze gemeente van groot belang zijn.		
		A4.	Bonegraaf-oost en Casterhoven (bedrijventerrein) ontwikkelen		
		Toelichting: Casterhoven: op dit moment wordt er binnen de GEM een concept voorstel van de invulling van het bedrijventerrein besproken. Bonegraaf-Oost: Er ligt een particulier initiatief om enkele percelen tot ontwikkeling te brengen. Verdere ontwikkeling is afhankelijk van de ontwikkeling van de markt (vraag).			

Benutten subsidieregelingen					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Faciliteit voor het aanboren en benutten van bestaande provinciale en rijkssubsidieregelingen voor gemeente en ondernemers. Gebruikmaken van subsidiemogelijkheden voor gemeente en attenderen/doorverwijzen aan ondernemers.	A1.	Door samen met de regiogemeenten uitvoering te geven aan opgestelde nieuwe plannen in het kader van het Regiocontract, tevens gebruik maken van de subsidiemogelijkheden van provincie en rijk voor uitvoering van deze plannen.		
		A2.	Benutten subsidiemogelijkheden (Regiocontract en Betuwse bloem).		N.v.t.

Industrieterreinen					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Afronden van de ontwikkeling van bedrijventerrein Medel 1. Neder-Betuwe houdt met Tiel de regie over Medel 2. Ontwikkeling bedrijventerreinen. Evenwichtige ontwikkeling van industriële vestiging en werkgelegenheid.	A1.	Afspraken maken met gemeente Tiel betreffende Medel afronding na de grenscorrectie.		
		A2.	Meewerken aan het provinciaal inpassingsplan, dat voor een gedeelte van Medel afronding (waaronder Medel 1a) in procedure is.		N.v.t.

Winkelconcentraties, voorzieningen, leefbaarheid					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Afrondende besluitvorming winkelconcentraties in Dodewaard, Kesteren en Ochten. Go/no-go besluit in 2010. Leefbare dorpskernen met goed voorzieningsniveau.	A1.	De besluitvorming over de kern Kesteren is in 2011 en Ochten is in 2012 afgerond.		
		A2.	Verder onderzoek naar winkelconcentratie Dodewaard fase 2 is een private aangelegenheid.	N.v.t.	N.v.t.

Agro Business Centrum (ABC)					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Agro-BusinessCentrum (ABC) met voorrang tot ontwikkeling brengen, gebruik makend van subsidies van andere overheden, en boomkwekers bestuurlijk stimuleren mee te doen. Go/no-go besluit in 2010.	A1.	De besluitvorming over het Agro-BusinessCentrum (ABC) is in 2011 afgerond.	N.v.t.	N.v.t.
		A2.	Structuur-/strategische visie opstellen en de businesscase verder uitwerken.		N.v.t.
		A3.	Na vaststelling structuur-/strategische visie en uitgewerkte plannen ABC mogelijk maken dat ABC (door marktpartijen) tot gefaseerde uitvoering/realisatie kan komen.		N.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 4 Economie					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Ambtelijke uren Medel	-36.400	0	0	0	0
b. Overige kleine verschillen	6.950	3.200	3.200	3.200	3.200
Totaal	-29.450	3.200	3.200	3.200	3.200

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Ambtelijke uren Medel
 Met de verkoop van de gronden aan Medel kunnen de publiekrechtelijke taken niet meer op de boekwaarde van het project worden weggeschreven. De uren welke zijn gemoeid met de privaatrechtelijke advisering aan Industrieschap Medel zullen, net als voorgaande jaren, wel aan Medel kunnen worden doorbelast. Het betreft hier een jaarlijks bedrag van € 36.400 dat wij kunnen declareren bij het Industrieschap Medel. Hier ziet u de declaratie van het jaar 2013 (incidenteel voordeel van € 36.400) en meerjarig vanaf 2014 zijn de bedragen verwerkt in de begroting 2014.

- b. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P4 Programma:		Economie			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000	Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Geen				
	Totaal investeringsbedragen				

PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING

Portefuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Wettelijke taken openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, de uitvoering van de Leerplichtwet, subsidiering Schoolbegeleiding, het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid, zorg voor bekostiging leerlingenvervoer en zorg voor volwasseneneducatie.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs;
- Verordening leerlingenvervoer en aangenomen motie (raadsbesluit 26 mei 2011).
- Verordening Cliëntenraad Leerlingenvervoer Neder-Betuwe (raadsbesluit 26 mei 2011)
- Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen;
- Actieplan Voor- en vroegschoolse Educatie 2011-2014;
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel
- Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP);
- Statuten Stichting Spoenk.

Ontwikkelingen

Passend onderwijs

Naar verwachting zijn met ingang van 1 augustus 2014 de nieuwe regels van toepassing wat betreft de wijzigingen op het terrein van passend onderwijs. Welke gevolgen dat heeft voor het onderwijs en de gemeente kan op dit moment nog niet worden aangegeven. De gemeenten die gelegen zijn in een gebied waar regionale samenwerkingsverbanden actief zijn, moeten gezamenlijk of afzonderlijk overleg hebben met het samenwerkingsverband over het vast te stellen ondersteuningsplan. Hieraan zal tijdig uitvoering worden gegeven.

Leerplicht

De feitelijke uitvoering van de leerplicht gebeurt door het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL), een dienst van Regio Rivierenland. Het RBL verzorgt de leerplichtwerkzaamheden voor de gemeenten Geldermalsen, Buren, Culemborg, Neerijnen, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. De samenwerking leidt tot kwaliteitsverbetering, continuïteit en efficiency. Een leerplichtambtenaar houdt spreekuur in het gemeentehuis in Neder-Betuwe. Jaarlijkse verantwoording vindt plaats via het jaarverslag leerplicht.

Leerlingenvervoer

Met ingang van 1 augustus 2014 wordt de wetwijziging passend onderwijs van kracht. Welke consequenties deze wetwijziging voor het leerlingenvervoer geeft, is op dit moment nog onvoldoende in beeld. De praktijk zal dit moeten uitwijzen. Dit betekent dat voor het schooljaar 2013/2014 de verordening leerlingenvervoer 2011 wordt uitgevoerd en voor het schooljaar 2014/2015 de verordening inclusief aanpassing passend onderwijs.

Door de wet passend onderwijs verdwijnt de commissie voor de indicatiestelling voor het speciaal onderwijs en worden leerlingen voor het voortgezet speciaal onderwijs gelijkgesteld aan leerlingen van het regulier voortgezet onderwijs.

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Door het vaststellen van de beleidsnotitie "Voor en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel" en bijbehorende afspraken met partners, versterken we de kwaliteit van Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE). Deze intensivering van VVE komt overeen met het landelijk beleid. De afgelopen maanden heeft de Onderwijsinspectie een nulmeting uitgevoerd naar de kwaliteit van VVE in Neder-Betuwe. Hieruit volgt dat we vooral op onderwerpen als doorgaande leerlijn, resultaatmeting en ouderbetrokkenheid het een en ander moeten verbeteren. Na een interactief proces hebben we de Neder-Betuwse Overdracht- en Verwijsprocedure (NBOV) en een programma van eisen opgesteld. Op 7 juni 2012 is een intentieverklaring getekend. In deze intentieverklaring liggen afspraken vast voor het uitvoeren van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Neder-Betuwe, tussen de gemeente en het peuterspeelzaalwerk, beide organisaties in de kinderopvang, STMG en het Primair Onderwijs.

Overige ontwikkelingen:

- Uitvoeren Onderwijshuisvestingsprogramma t/m 2013;
- Opstellen Onderwijshuisvestingsprogramma 2014.
- Vervangende nieuwbouw Pantarijn:
In de begroting 2014- 2017 wordt rekening gehouden met de kosten vervangende nieuwbouw van het Pantarijn, omdat het huidige gebouw aan vervanging toe is. Voor de vervanging van de huidige school is/ wordt voldoende rijksvergoeding ontvangen.
- Wetsvoorstel overheveling buitenonderhoud Primair Onderwijs van gemeente naar schoolbesturen ingaande 2015.
- Wijziging statuten Spoenk in verband met de samenwerking Fluvium in de vorm " personele unie" ingaande augustus 2013.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Openbaar onderwijs in alle kernen					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Openbare basisschool in Ochten, IJzendoorn, Echteld, Kesteren, Dodewaard en Opheusden. In stand houden van kwalitatief goede openbare basisscholen of het aanbieden van kwalitatief goed openbaar basisonderwijs in elke kern.	A1.	Toezicht op het bestuur van de openbare scholen en naleving van wettelijke eisen en gemaakte afspraken.		n.v.t.
		A2.	Toetsen, beoordelen en adviseren van/over de begroting en jaarrekening/-verslag van het bestuur van de openbare scholen.		n.v.t.
		A3.	Minimaal twee keer per jaar overleg met het bestuur van de openbare scholen		n.v.t.
		A4.	Adviseren van het schoolbestuur en beoordelen van aanvragen over het in standhouden van de openbare scholen met als insteek blijvend en goed openbaar basisonderwijs in de kernen Ochten, IJzendoorn, Echteld, Kesteren, Dodewaard en Opheusden.		
		A5.	Adviseren over samenwerking of fusie met schoolbesturen in de regio door schaalvergroting tot lagere kosten te komen en borging van de vereiste hoge onderwijskwaliteit.		n.v.t.

Brede school					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente staat positief tegenover initiatieven van scholen die er toe leiden dat uiterlijk in 2014 voor 2 brede scholen initiatieven zijn gerealiseerd. Daartoe wordt een beleid ten aanzien van brede scholen ontwikkeld. Vergroting van de ontwikkelingskansen van kinderen door het opzetten van brede scholen. Tevens komt er een doorlopende en op elkaar aansluitende opvang voor kinderen.	A1.	Overleggen met alle betrokken partijen over de ontwikkeling van brede scholen waarbij we een relatie leggen met de combinatiefunctie. Het beleid voor de brede scholen wordt per brede school apart ontwikkeld, aangezien elke situatie om maatwerk vraagt. Ook voor de combinatiefuncties is apart beleid ontwikkeld		n.v.t.
		A2.	Samenwerking stimuleren teneinde de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten.		n.v.t.
		A3.	Medewerking verlenen bij initiatieven tot brede scholen, voor zover dit binnen de aanwezige capaciteit van de scholen mogelijk is en dit voor de gemeente geen extra kosten oplevert.		n.v.t.

HAVO-top Pantarijn in Kesteren					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente kiest voor een proactieve rol om de Pantarijn te helpen een HAVO-top te realiseren. Uitbreiding van het aanbod van openbaar middelbaar onderwijs in onze gemeente in een regio waar het opleidingsniveau en gemiddelde inkomen nog steeds tot de laagste van het land behoren.	A1.	De mogelijkheden worden onderzocht om te komen tot vervangende nieuwbouw in Kesteren.		

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente stelt de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) op. Zet samen met de scholen het lokaal onderwijsbeleid uit.	A1.	Uitvoering geven aan gezamenlijk overleg Lokaal Educatieve Agenda (LEA) ca. 3 à 4 keer per jaar.		n.v.t.
		A2.	Uitvoering geven aan onderwijsachterstandenbeleid		
		A3.	Voldoen aan de eisen van de wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) en invulling geven aan de beleidsnotitie "Voor en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel".		
		A4.	Uitvoering geven aan de onderdelen van het CJG, als schoolgericht maatschappelijk werk en Jeugdpreventie netwerk. Tevens uitvoering geven aan schoolbegeleiding.		
		A5.	Inspelen op nieuwe ontwikkelingen (zoals Passend onderwijs) en deze vooraf en samen met de scholen en maatschappelijke organisatie bespreken voordat aan de gemeenteraad wordt gevraagd hier een besluit over te nemen.		
		A6.	Afstemming en samenwerking met CJG (zie verder programma 7).		n.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 5 Scholing en vorming					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Verkoop grond Boveneindsestraat Kesteren (oud VLC)	-1.200.000	1.200.000	0	0	0
b. Afrekening derdengelden binnenklimaat	-27.161	0	0	0	0
c. Overige kleine verschillen	-17.000	0	0	0	0
Totaal	-1.244.161	1.200.000	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

a. Verkoop grond Boveneindsestraat Kesteren (oud VLC)

Bij de laatste actualisatie van onze grondexploitaties (jaarstukken 2012) is rekening gehouden met de verkoop van de grond aan de Boveneindsestraat (oud VLC) in 2014. Deze afwikkeling vindt echter plaats in 2013. Op programma 5 is rekening gehouden met een verwachte opbrengst van € 1.200.000 in 2014. Dit betreft het tekort in de reserve VLC ter dekking van de kapitaallasten voor het nieuwe VLC. Vanwege de snellere afwikkeling ziet u hier op programma 5 het naar voren halen van de geraamde opbrengst van € 1.200.000 van 2014 naar 2013. Dit betekent een incidenteel voordeel van € 1.200.000 voor 2013 en een incidenteel nadeel van € 1.200.000 voor 2014.

Echter de werkelijke opbrengst betreft een aanzienlijk lager bedrag. Het effect van de lagere gerealiseerde opbrengst ziet u terug op programma 8 en het overzicht van mutaties en reserves.

b. Afrekening derdengelden binnenklimaat

Van het rijk is een subsidie ontvangen voor de regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs. Op basis van de afrekening is er een incidenteel voordeel behaald waarop geen terugbetalingsverplichting van toepassing is. Het betreft een incidenteel voordeel van € 27.161 voor 2013.

c. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P5 Programma:		Scholing en Vorming			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Integrale bouw SBO/SO Ochten	2009	2.133		
Lopend	1e inrichting integrale bouw SBO/SO Ochten	2009	120		
Lopend	1e inrichting groep 12 Sébaschool	2012	13		
	Toelichting: Bovenstaande drie investeringskredieten staan in relatie tot de nieuwbouw van de school in Ochten (Detmar/Rehobothschool). Door vertraging van de vaststelling van het Bestemmingsplan Triangel is de bouw van de school vertraagd. De oorspronkelijke planning is niet gehaald. De school is eind 2012 in gebruik genomen. Het bouwcrediet zal in 2013 bij de jaarstukken worden afgehandeld.				
	Totaal Investeringsbedragen		2.266		

PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR

Portefuillehouder: wethouders V.M. van Neerbos en J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-Inhoud

Het stimuleren en het in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- jongeren- ouderenwerk, peuterspeelzaalwerk, (Algemene) Muzikale vorming, als ook het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels (raadsbesluit 22 september 2005, raadsbesluit 20 december 2007) en evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011);
- Beheerplan gebouwen;
- Renovatieplan groene sportvelden (raadsbesluit 30 oktober 2008 i.c.m. 7 september 2009);
- Verordening wet Kinderopvang 2010 (raadsbesluit van 7 oktober 2010);
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel;
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen (raadsbesluit 11 november 2010);
- Scenarioplan Accommodatiebeleid 'Kiezen en Delen' (raadsbesluit 12 november 2009);
- Nota jeugdbeleid Neder-Betuwe 2010 (raadsbesluit 15 oktober 2009 plus update april 2012 (raad 28 juni 2012);
- Convenant Bibliotheekwerk Rivierenland 2012-2015 (raadsbesluit 26 mei 2011).

Ontwikkelingen

Basisbibliotheek

De overeenkomst met bibliotheek Rivierenland is door alle regiogemeenten, behalve door Buren, getekend. De bibliotheek gaat dit uitvoeren. De vaste bibliotheekvoorzieningen in Opeusden en Ochten zijn in januari 2013 in gebruik genomen. In Dodewaard en Kesteren wordt gezocht naar een oplossing voor de slechte huisvesting van de bibliotheek. Het streven is om in 2014 een oplossing te hebben.

Sport

In het coalitieakkoord is vooral een relatie gelegd tussen gezondheid en beweging. Naast die projecten heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid om de huidige sportvoorzieningen in stand te houden. De voetbal- en korfbalvelden worden onderhouden volgens de richtlijnen van ISA-Sport. De binnensportaccommodaties vragen ook jaarlijks onderhoud. Daarnaast heeft het Rijk de regeling voor Combinatiefunctionarissen verbreed door de regeling van Buurtsportcoaches op te zetten. Na vaststelling van de functieprofielen en overleg met partijen is vanaf 1 januari 2014 gestart met inzet van de buurtsportcoaches.

Accommodatiebeleid

Op basis van de nota Integraal accommodatiebeleid 'Visie en uitgangspunten' en het scenarioplan 'Kiezen en delen' hebben we gekozen voor een gefaseerde aanpak. Dit betekent dat de uitvoering van het plan ook afhankelijk is van andere ontwikkelingen in een bepaalde kern. In het vierde kwartaal van 2012 is een nadere planning over de verdere uitvoering van het accommodatiebeleid aan de raad ter kennisname voorgelegd en in december 2013 is het accommodatiebeleid ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Jeugd en jongeren

In mei 2012 is de update nota jeugdbeleid 2012-2013 vastgesteld. Het verbeteren en verbreden van de lokale informatievoorziening aan de jeugd, in relatie tot gebruik van sociale media is een belangrijke ontwikkeling, waar in samenwerking met buurgemeenten, scholen en jongerenwerk aan gewerkt wordt. Daarnaast is een belangrijke ontwikkeling dat we het initiatief en de verantwoordelijkheid voor activiteiten neerleggen bij de dorpen en de jongeren zelf, waarbij het jongerenwerk een belangrijke spilfunctie heeft.

Peuteropvang

De beleidsnotitie 'Voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel' is in september 2012 vastgesteld. Vanaf 1 januari 2013 werken we met een kindgebonden peuter toeslag zodat de peuterarrangementen toegankelijk blijven. Ouders die niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van de Belastingdienst kunnen een beroep doen op deze inkomensafhankelijke peuter toeslag (gemeentelijke subsidie). Om tot peuterarrangementen te komen, vormen we het peuterspeelzaalwerk. Dit valt vanaf 1 januari 2013 onder de Wet kinderopvang. We spreken dan ook niet meer van peuterspeelzaalwerk, maar van peuteropvang.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Jongeren aan zet				
Wij willen bereiken:	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
		Beleidsmatig	Financieel	
A. Jeugd betrekken bij het beleid. Jongeren laten meedenken over het jeugdbeleid door jaarlijkse jeugdgemeenteraad i.s.m. basisscholen. Jaarlijks jeugddebat voortgezet onderwijs zoals bij raadsverkiezing 2010.	A1. Vervolg geven aan de Kinder-gemeenteraad.			
	A2. Organiseren jeugddebat.			
	A3. De jongerenwebsite Jongin inzetten om jongeren te bereiken, mee te laten doen en meer aandacht te geven aan het aanbod (o.a. door middel van een pilot met buurgemeenten).			
	Toelichting: Met Jongin Neder-Betuwe worden jongeren met betrouwbare informatie bereikt en hebben zij het lokale (activiteiten) aanbod gevonden. De participatiedoelstelling loopt achter. De subsidie voor de pilot waarmee we participatie wilden verbeteren is niet toegekend. Binnen haar bestaande formatie schenkt het jongerenwerk extra aandacht aan jongerenparticipatie. Social Media zal intensiever ingezet worden. Hiermee wordt gekoerst op meer resultaatgerichtheid.			
	A4. Jongeren worden via jongerenwerk, jeugdverenigingen en dorpsafels betrokken bij het organiseren van activiteiten.			
A5. Kinderen en jongeren worden actief betrokken en gevraagd mee te denken over de inrichting van speelplaatsen en jongerenontmoetingsplekken.		n.v.t.		

Gezondheid en beweging				
Wij willen bereiken:	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
		Beleidsmatig	Financieel	
A. Investeren in gezondheid door bewegen en voorlichting. Investeren in bewegen draagt bij aan de volksgezondheid. Voorlichting over gezondheid. Sport is een belangrijk sociaal bindmiddel.	A1. Samenwerking zoeken tussen de professionals van de GSF en Mozaïek. Sportbuurtwerk en jongerenwerk proberen elkaar te versterken en van elkaars kennis gebruik te maken indien dit mogelijk is, zoals bijv. bij SportZbeats of het organiseren van sportieve activiteiten bij jeugdsozen of groepen hangjongeren.			
	A2. Samenwerken met sportverenigingen bij het opzetten van activiteiten. We proberen samen met verenigingen activiteiten na schooltijd op te zetten, zoals tijdens de Nationale Sportweek, het promoten van de Sport- en Beweegwijzer of de naschoolse activiteiten van de Buurtsportcoach.			
	A3. Het sportaanbod laagdrempelig houden door bijv. het uitbrengen van de Sport- en Beweegwijzer, waardoor iedereen op de hoogte is van het sport- en beweegaanbod, het Jeugdsportfonds waardoor jeugd met beperkte middelen toch lid kunnen worden van een sportvereniging en het promoten van sport(verenigingen) tijdens de Nationale Sportweek.			

Dorpshuisvoorziening					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Een dorpshuisvoorziening levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in de dorpen. In iedere kern een dorpshuisfaciliteit, die voldoet aan de huidige behoeften.	A1.	De ontwikkelingen in de verschillende kernen actief volgen en op het juiste moment aansluiting zoeken bij en participeren in actuele projecten.		
		A2.	Ontwikkelen van een voorzieningenladder voor de hele gemeente waarbij de dorpshuizen een belangrijke rol spelen. In het 3 ^e kwartaal van 2013 hebben we het college gevraagd een besluit te nemen over de voorzieningenladder. We hebben de raad via een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht.		
		A3.	De ervaringen van de pilot 'Huis van de Buurt' (Elim in Ochten) gebruiken om samen met inwoners en maatschappelijke partners te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het ook in andere dorpen te implementeren. In het derde kwartaal 2013 is hiervoor een stappenplan gemaakt.		

Subsidiebeleid					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Subsidiemogelijkheid voor activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn. Bevorderen van activiteiten voor welzijn, sport en cultuur.	A1.	Mede op basis van de Visie op lokaal sociaal beleid en de evaluatie van het subsidiebeleid is in 2012 gestart met de vormgeving van het nieuw subsidiebeleid. Besluitvorming daarover vindt in 2013 plaats.		

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 6 Welzijn en cultuur					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Totaal te verstrekken subsidie over het jaar 2013	-36.134	0	0	0	0
b. Overige kleine verschillen	0	3.492	0	0	0
Totaal	-36.134	3.492	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Totaal te verstrekken subsidie over het jaar 2013
Incidenteel is er een voordeel behaald op de subsidie 2013. Dit komt voornamelijk door het minder aantal jeugdleden bij sportinstellingen. De werkelijk ouderinkomsten bij de kinderdagopvang zijn hoger dan begroot waardoor er minder subsidie bijgedragen hoeft te worden door de gemeente. Per saldo een incidenteel voordeel van € 36.134 voor het jaar 2013.
- b. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P6 Programma:		Welzijn en Cultuur			
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Renovatie voetbalvelden	2009	314		
Lopend	Vervangen bus ouderenvoer	2013	45		
Bestaand	Vervangen bus ouderenvoer	2014	45	N.v.t.	N.v.t.
	Totaal Investeringsbedragen		404		

PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-Inhoud

Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuw- en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Beleidsnota re-integratie Neder Betuwe 2012 tot 2015
- Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en re-integratie (raadsbesluit 22 september 2005) en schuldhulpverlening (raadsbesluit 17 december 2009);
- Handreiking bijzondere bijstand en voorzieningen voor minima 2012
- Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Verordening en Besluit Wmo;
- Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2012-2015;
- Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels; (raadsbesluit 22 september 2005, raadsbesluit 20 december 2007) en evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011);
- Taakstelling huisvesting vergunninghouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe;
- Uitvoeringsplan Lokaal gezondheidsbeleid (raadsbesluit 12 april 2012)
- Tweede tranche Regiocontract: 'Leren en Werken in Regio Rivierenland';
- Gemeenschappelijke Regeling GGD Rivierenland.
- Vorming 1loket (collegebesluti 23 oktober 2012)

Ontwikkelingen

RIW (Regionale Infrastructuur Werk)

De gemeenten in Rivierenland, met uitzondering van Buren en Lingewaal, de UWV en het SW bedrijf Lander hebben de handen ineen geslagen om te komen tot een Regionale infrastructuur werk (RIW). De RIW moet ervoor zorgen dat elke inwoner in Rivierenland kan werken naar vermogen en dat we goed voorbereid zijn op de Participatiewet die per 1 januari 2015 ingaat. De werkwijze verbindt, naast onze Sociale diensten, het UWV en Lander, ook de uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), delen van de taken van het UWV en het Werkgevers Advies Punt Regio Rivierenland (WAPR).

Na besluitvorming in 2012 en 2013 over het inhoudelijk- en organisatiemodel, gaan we per 1 januari 2014 werken volgens de nieuwe werkwijze. Vanaf 1 januari 2015 werken we dan volgens de nieuwe wet- en regelgeving (Participatiewet). De RIW is een groeimodel, waarbij we de gemeenteraad stap voor stap meenemen in de besluitvorming.

Transities AWBZ, Participatiewet en Jeugdzorg

Er wordt steeds meer duidelijk over de inhoud en de tijdsplanning van de transities ABWZ, Jeugdzorg en de Participatiewet. Deze transities gaan gepaard met kortingen van 15% op de Jeugdzorg tot 40% op onderdelen van de AWBZ. Daarnaast hebben we ook te maken met de wetwijziging binnen het Passend onderwijs. Met de komst van de transities krijgen we als gemeente de verantwoordelijkheid over veel taken binnen het sociale domein. Hierdoor hebben we de mogelijkheid om te ontschotten en onze inwoners van dienst te zijn met het concept 'Één huishouden, één plan en één regisseur'. Daarnaast vragen de transities, en de kortingen die daarmee gepaard gaan om een omslag in het denken. Er wordt uitgegaan van de eigen kracht en samenredzaamheid van onze inwoners en de gemeente compenseert alleen als er geen andere mogelijkheden meer zijn.

Op basis van onze Visie op lokaal sociaal beleid zorgen we ervoor dat we als gemeente de regie pakken en zowel organisatorisch als beleidsmatig voorbereid en klaar zijn voor de transities. Ook regionaal is er een visie op de 'samenredzame' samenleving opgesteld. Zij geeft de gemeenten een gezamenlijke koers om te varen. Inmiddels is een regionale uitwerking in de vorm van een notitie 'contouren in ontwikkeling' opgesteld.

Vooruitlopend op en in aansluiting daarop zijn we samen met onze maatschappelijke partners gestart met de lokale uitvoering om te komen tot één toegang voor het sociale domein (één loket) Deze toegang wordt vormgegeven in vier dorpsteams, waar inwoners terecht kunnen voor informatie, advies of een aanvraag op die terreinen en waar nodig voor een doorverwijzing. In januari 2014 gaan de dorpsteams van start.

Versterken rol Adviespunt

Het blijvend verder verbeteren van het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en het versterken van vrijwillige inzet is de komende jaren van groot belang om de gevolgen van landelijk beleid en ontwikkelingen als extra-muralisering en vergrijzing op te vangen. Het Adviespunt Neder-Betuwe speelt hierin een cruciale rol en is de spil in het netwerk van mantelzorg, vrijwilligerswerk, maatschappelijke stages en sociale activering van mensen die al dan niet tijdelijk aan de kant staan. Door het versterken en erkennen van deze spilfunctie van het Adviespunt, versterken we de informele zorg. (zie ook Lokaal Sociaal Beleid).

Uitvoering sociale wetgeving

De uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen is uitbesteed aan de gemeente Tiel. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over uitvoering en verantwoording. De Rekenkamer heeft een onderzoek gedaan naar de sturing, verantwoording en kwaliteit van de managementinformatie met betrekking tot het re-integratiebeleid. Het is duidelijk dat de verantwoordingsstructuur niet voldoet en de kwaliteit van de managementinformatie onvoldoende is. De conclusies en aanbevelingen zijn door het college overgenomen en bieden goede handvatten om te komen tot verbetering. In de reactie van het college op dit onderzoek kunt u zien op welke manier het college hier invulling aan geeft; de eerste verbeteringen zijn inmiddels doorgevoerd. Ook de dienstverleningsovereenkomst is herzien en aangepast aan de actualiteit en de nieuwe wensen van beide partijen.

Participatiewet

Waar we bij de begroting 2013 nog spraken over de invoering van de Wet werken naar vermogen moeten we het nu hebben over de invoering van de Participatiewet. Met de val van het kabinet Rutte is de Wet werken naar vermogen controversieel verklaard. In het regeerakkoord van het kabinet Rutte-Asscher zijn de ideeën van de Wet werken naar vermogen in een bijna gelijke vorm teruggekomen: de Participatiewet. Wie kan werken, hoort niet afhankelijk te zijn van een uitkering. Maar mensen met een bijstandsuitkering of met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking kunnen vaak moeilijk werk krijgen. Het is wel de bedoeling dat die groep ook meedoet in de samenleving, desnoods met vrijwilligerswerk. In de Participatiewet voegt het kabinet de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong samen, waarbij een korting op de budgetten voor re-integratie voor deze doelgroepen wordt doorgevoerd. Het doel is een volledig ontschot participatiebudget, waarbij de gemeente beleidsvrijheid heeft op hoe dit wordt ingezet op de doelgroep. In het kader van de ontwikkeling van de RIW komt de besteding van het participatiebudget zeker terug. In de loop van 2013 wordt de wet verder uitgewerkt. Het streven was de wet per januari 2014 in te laten gaan. Met het afsluiten van het Sociaal Akkoord is de ingangsdatum van de Participatiewet verschoven van 1 januari 2014 naar 1 januari 2015.

Volksgezondheid

De gemeente geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid met als onderdelen collectieve preventie, infectiebestrijding en jeugdgezondheidszorg. In Neder-Betuwe hebben veel inwoners een laag opleidingsniveau. Landelijk, maar ook regionaal blijken er grote verschillen te zijn in gezondheid en leefstijl tussen hoog- en laagopgeleiden. Het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV) is het doel van het regionaal gezondheidsbeleid in Rivierenland. De speerpunten van het regionaal gezondheidsbeleid zijn overgewicht, genotmiddelen, depressie en seksuele gezondheid. Het beleid richt zich met name op jeugd en op ouderen. Ervaring leert ons dat de problemen hardnekkig zijn en dat we deze alleen op kunnen lossen door een langdurige, integrale en gezamenlijke aanpak.

Het Regionaal Uitvoeringsprogramma bij de regionale nota gezondheidsbeleid 'Gezond Verder' kan gebruikt worden als basis voor een verdere uitwerking van de beoogde resultaten per speerpunt met als paraplu's weerbaarheid en bewegen.

Het alcoholmatigingsprogramma is per 1 januari 2012 gestopt. Per 1 januari 2014 is de nieuwe drank- en horecawet van kracht. Door deze nieuwe wet zijn gemeenten verplicht een zogenaamde 'verordening paracommerciële instellingen' te hebben. In een paracommerciële verordening worden regels opgenomen om oneerlijke concurrentie in de horeca tegen te gaan. Deze paracommerciële instellingen krijgende komende periode dan ook zeker de aandacht.

Overige ontwikkelingen:

- Regionaal loopt de transitie AWBZ (Wmo 2.0) achter op de twee andere transities. Er wordt een inhaalslag gemaakt om vanuit een vastgestelde visie te komen tot concretisering in een projectstructuur, procesbeschrijving, aanpak, routekaart en vorming en bemensing van werkgroepen en projecten.
Lokaal gaan we onverminderd verder met de voorbereiding op de nieuwe Wmo. Voorbeelden hiervan zijn: één loket, huis van de buurt, initiëren van gemaksdiensten, maar ook informeren, betrekken en samenwerken met zorg- en welzijnspartners.
- Het project "Huis van de buurt" in Ochten heeft in de startfase vertraging opgelopen, waardoor de evaluatie en daarmee de uitkomsten op zich laten wachten. Toch gaan we de volgende fase in: In het 3^e kwartaal 2013 hebben we een Stappenplan 'Huizen van de Buurt' opgesteld. Daarin benoemen we hoe we er voor zorgen dat we concreet gaan komen tot Huizen van de Buurt in al onze dorpen.
- Het Adviespunt kent een sterk toenemende bekendheid en vindt haar weg steeds beter richting vrijwilligers(organisaties), mantelzorgers, verenigingen en burgerinitiatieven. Het aantal beschikbare uren voor 2013 beperkt het Adviespunt om een verdere stevige positionering in de lokale samenleving op te bouwen. Op dit moment wordt onderzocht om de combinatiefunctaris in te zetten het Adviespunt om zo het aantal uren inzet te vergroten.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Centrum voor Jeugd en Gezin					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	<p>Integrale ondersteuning bij opvoedende en vormende taken.</p> <p>Het CJG adviseert en begeleidt ouders en opvoeders/begeleiders bij opvoedkundige en vormende taken, signaleert vroegtijdig welke kinderen risico's lopen in hun ontwikkeling en bevordert de gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.</p>	A1.	<p>Het verder (door)ontwikkelen van het CJG. Dit gebeurt o.a. door nog meer aan te sluiten bij vindplaatsen, het versterken van de civil society, het stimuleren van de eigen kracht van mensen en het verstevigen van de samenwerking tussen de deelnemers.</p>		n.v.t.
		A2.	<p>Grote delen (zo niet bijna alles) op het gebied van Jeugdzorg komen over van de rijksoverheid en provincie naar de gemeente. We willen op basis van de CJG-gedachte de hele keten van Jeugdzorg sluitend maken. Daarvoor zullen we regionaal met alle betrokken partijen samenwerken om te zorgen voor een "warme overdracht" en antwoorden formuleren op de nieuwe situatie.</p> <p>Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) heeft meerdere functies en bestaat o.a. uit de consultatiebureaus, jeugdgezondheidszorg, begeleiding van jongeren en het schoolmaatschappelijk werk. Wij geven uitgebreid vorm aan deze functies. Een van de functies van het CJG is het geven van informatie en advies. Deze functie geven wij o.a. vorm door de website, het organiseren van inloopspreekuren op peuterspeelzalen en scholen, het organiseren van thematafels op scholen en het aanhaken bij ouderavonden. Ervaring leert dat ouders en jongeren vragen of problemen liever en sneller bespreken met een professional op een plek waar ze toch al komen, dus bijvoorbeeld op school of op het consultatiebureau. Hier spelen we op in door met onze activiteiten aan te sluiten bij al bestaande plekken en activiteiten.</p>		

Actief beleid op Sociaal Economische (gezondheids) verschillen (voorheen armoedebeleid)						
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
				Beleidsmatig	Financieel	
A.	Het terugdringen en voorkomen van het aantal mensen met een laag inkomen, de bijkomende problematiek en het sociaal isolement.	A1.	In de raadsvergadering van 25 april 2013 heeft de raad een besluit genomen over de meerjarenaanpak om de Sociaal Economische Gezondheid Verschillen in Neder-Betuwe terug te dringen.			
		Toelichting: Besluitvorming door de raad over de meerjarenaanpak is voorzien in het 4 ^e kwartaal 2013.				
		A2.	We gaan de dienstverlening zo dicht mogelijk bij de inwoner organiseren. Concreet hebben we dit vanaf het najaar 2013 opgepakt.			
		Toelichting: Zie toelichting A1.				
		A3.	Uitvoering geven aan de beleidsnota "Handreiking bijzondere bijstand en voorzieningen"			
		A4.	Het inrichten van de dienstverlening rondom de schuldhulpverlening.			
A5.	Het maken van een communicatieplan om inwoners te stimuleren te werken aan hun gezondheid en hun sociaal economische positie om zo preventief te werken aan het terugdringen van Sociaal Economische Gezondheidsverschillen.					

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente zorgt voor voldoende compenserend aanbod aan voorzieningen, dat alle inwoners in staat stelt zelfstandig deel te nemen aan de maatschappij. Compenserend aanbod van voorzieningen om zelfstandig te kunnen leven.	A1.	De raad heeft in zijn vergadering van 25 april 2013 een besluit genomen op het Wmo beleids- en uitvoeringsplan 2013 - 2016. In 2013 zijn ook op basis van actuele wetgeving en jurisprudentie de Wmo-verordening en het Wmo-besluit aangepast.		
		A2.	Deels regionaal maar ook lokaal verder voorbereiden op de komst van dagbesteding en begeleiding vanuit de AWBZ naar de Wmo.		n.v.t.
		A3.	Onder leiding van de lokale projectgroep Transities een scenario uitwerken om invulling te geven aan de Visie op lokaal sociaal beleid: één loket, werken in de buurt/dorp en versterken van het adviespunt.		
		A4.	De uitkomsten van de pilot 'Huis van de buurt' in Ochten gebruiken om ook in de dorpen Dodewaard en Kesteren hiermee aan de slag te gaan.		

Vrijwilligerssteunpunt stageplan					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Oprichten en in stand houden van een steunpunt voor vrijwilligers. Optimaal steun verlenen aan vrijwilligers (organisaties), mantelzorgers enz. Adequaar aanbod van maatschappelijke stages.	A1.	Versterken van de rol van het adviespunt (zie onder ontwikkelingen).		
		A2.	Faciliteren en ondersteunen van (vrijwilligers)organisaties, mantelzorgers, scholen en leerlingen		
		A3.	In stand houden van vacaturebank.		
		A4.	Het bestaan van het adviespunt extra onder de aandacht brengen.		

Dagbesteding					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Dagopvang voor vervallen AWBZ-dagopvang. Alternatief voor AWBZ-dagopvang.	A1.	Met de pilot 'Huis van de buurt' wordt een concreet lokaal plan van aanpak en uitvoeringsplan gemaakt om samen slim voorzieningen, accommodaties en activiteiten te delen en te combineren. Doel is om inwoners zelf de regie te geven over het organiseren van activiteiten maar ook om bestaande en nieuwe vormen van dagbesteding te continueren en te ontwikkelen.		
		A2.	Door samenwerking binnen de regio een visie en strategie ontwikkelen om concrete antwoorden te formuleren op de komst van begeleiding en dagbesteding vanuit de AWBZ naar de Wmo.		

Werk					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Werk voor mensen met arbeidsbeperking. Meer werkplekken voor mensen met arbeidsbeperking.	A1.	Bij het Ondernemersplatform is gevraagd om werkplekken beschikbaar te stellen voor mensen met een beperking, mede in relatie tot de invoering van de Participatiewet.		
		A2.	Projectmatige aanpak en maatwerk bieden bij ondersteuning en plaatsing van werkzoekenden. Wij doen dit vanuit een regionaal perspectief in samenwerking met diverse partners (Beursplein Rivierenland, UWV werkbedrijf, ondernemers, opleidingsinstituten, Lander, etc.) op basis van ketenbenadering.		
		A3.	Met de regio een RIW ontwikkelen om de uitvoering van de Participatiewet adequaat uit te voeren.		
		A4.	Aanpassen van het re-integratiebeleid binnen het kader van het participatiebudget (werk en bijstand, inburgering en educatie) vanwege het verminderen van de beschikbare financiële middelen		

Verslavingszorg					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Actief beleid voor terugdringen van verslaving. Terugdringen van (de nadelige gevolgen van) verslaving en bevorderen van de gezondheid.	A1.	<p>Het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV) is het doel van het regionaal gezondheidsbeleid in Rivierenland. De speerpunten van het regionaal gezondheidsbeleid zijn overgewicht, overmatig gebruik genotmiddelen, depressie en seksuele gezondheid, met als paraplu's weerbaarheid en bewegen. Het Regionaal Uitvoeringsprogramma bij de regionale nota gezondheidsbeleid 'Gezond Verder' kan gebruikt worden als basis voor een verdere uitwerking van de beoogde resultaten per speerpunt.</p> <p>Nadruk zal de komende periode komen te liggen op het vergroten van de weerbaarheid. Weerbaarheid heeft een gunstige werking op alle gezondheidsthema's en dus ook op het terugdringen van overmatig gebruik van genotmiddelen. Jongeren leren door houding, gedrag, stemgebruik, balans en uitstraling, om te gaan met groepsdruk, waardoor ze grenzen voelen en grenzen stellen als grenzen doorbroken worden.</p>		
		A2.	Inzet van de straathoekwerker.		

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 7 Zorg, Werk en Inkomen					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Bijstelling budget invoeringskosten jeugdzorg	47.147	0	0	0	0
b. Actualisatie budget WMO	-200.000	0	0	0	0
c. Communicatieadvies lokaal sociaal domein	10.000	40.000	0	0	0
d. Overige kleine verschillen	1.405	0	0	0	0
Totaal	-141.448	40.000	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Bijstelling budget invoeringskosten jeugdzorg
 Voor de invoeringskosten voor de decentralisatie jeugdzorg is in 2013 een extra bedrag beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. Hiervan bent u op de hoogte gesteld middels de memo van 19 juni 2013 inzake meicirculaire 2013. Het hier vermelde incidenteel nadeel van € 47.147 voor 2013 dient u dan ook in relatie te zien met de extra middelen die via de meicirculaire 2013 beschikbaar zijn gesteld en terug te vinden zijn in het overzicht algemene dekkingsmiddelen.
- b. Actualisatie budget WMO
 Uitgaven met betrekking tot individuele vervoersvoorzieningen en hulp bij het huishouden vallen lager uit. Ook zijn er meer eigen bijdragen CAK ontvangen. De oorzaak is gelegen in een gunstige contractering binnen de individuele voorzieningen. Zodoende is een incidenteel voordeel te verwachten voor 2013 ter hoogte van € 200.000. Het structurele voordeel is reeds verwerkt in de begroting 2014. Voorgesteld wordt om deze € 200.000 te storten in de reserve Wmo, zie hiervoor het overzicht van mutaties in reserves. Per saldo is het een budgettair neutraal verhaal.
- c. Communicatieadvies lokaal sociaal domein
 De majeure transformatie op het sociale domein vraagt om samenwerking. Samenwerking tussen regio en gemeenten, tussen gemeenten onderling, tussen gemeente, maatschappelijke partners en inwoners, tussen beleidsmedewerkers Samenleving, enz. We willen op korte termijn onze lokale communicatie sociaal domein en lokale projecten inrichten. We zullen daarvoor aansluiting zoeken bij het regionale communicatietraject. Naar verwachting zullen de totale kosten € 50.000 bedragen (€ 10.000 voor 2013 en € 40.000 voor 2014). Voorgesteld wordt het bedrag voor 2014 te dekken middels een onttrekking uit de reserve Wmo. Zie hiervoor het overzicht van mutaties in reserves.
- d. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P7 Programma:		Zorg, Werk en Inkomen			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000	Beleidsmatig	Financieel
Geen					
Totaal investeringsbedragen					

PROGRAMMA 8: BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO)

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek, Wethouders J.W. Keuken en J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-inhoud

Beleid en uitvoering van milieuzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en begraafplaatsen.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Bestemmingsplannen
- Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing)
- Woningbouwprogramma
- Woonvisie
- Nota grondbeleid
- Nota Wonen-Welzijn-Zorg
- Welstandsnota
- Bouwverordening
- Handhaving programma Omgevingsrecht
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Milieu-uitvoeringsprogramma
- Waterplan gemeente Neder-Betuwe
- Nota begraafplaatsenbeleid
- Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
- Nota Duurzaamheid

Ontwikkelingen

Vergunningverlening en handhaving van milieu

Per 1 april 2013 hebben wij al onze vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken op het gebied van de Wet Milieubeheer over gedragen aan de Omgevingsdienst Rivierenland.

Gemeentelijk Waterplan en het GRP

In de tweede helft van 2013 wordt zowel het Waterplan als het GRP geactualiseerd voor 2014. Uitvoeringstaken en financiering worden hierbij op elkaar afgestemd.

Actualisering Bestemmingsplannen

In 2014 zijn alle bestemmingsplannen geactualiseerd. Verder zijn we in afwachting van de Omgevingswet en de gevolgen daarvan. Naar verwachting gaat dit in 2015 of later spelen.

Wonen

In 2012 zijn er in de regio samen met de provincie woningbouwafspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Kwalitatief Woningbouw Programma 3 (KWP3). Onze gemeente mag circa 1300 woningen de komende tien jaar bouwen. Om de woningbehoefte en het aanbod van ontwikkelaars op elkaar af te stemmen, voert de gemeente een woonmonitor uit. Elk kwartaal wordt er geïnventariseerd waarom mensen uit onze gemeente zijn vertrokken of zich in onze gemeente hebben gevestigd. Op deze informatie kunnen de ontwikkelaars hun product afstemmen. Daarnaast is er ook conform de woonvisie aandacht voor de regionale afspraken inzake zorg en wonen.

Voor Herenland fase 3 is door de provincie Gelderland een impuls subsidie toegekend. De ontwikkelaar VABO is nu bezig het plan verder gereed te maken en in uitvoering te brengen.

In het komende jaar zal op verschillende locaties door ontwikkelaars in onze gemeente worden gebouwd: Triangel Ochten, Veilingterrein Kesteren, Casterhoven Kesteren, Herenland fase 5 Opheusden. Hiermee wordt er tegemoet gekomen aan de woningbouwbehoefte in onze gemeente. Tegen de landelijke trend in zijn ontwikkelaars in onze gemeente bereid om te investeren in bouwvolume.

Voor Ijzendoorn-West is in 2012 een exploitatieovereenkomst afgesloten. In 2013 zal naar verwachting het bestemmingsplan worden vastgesteld. Hiermee is voor 2014 en verder de basis aanwezig voor uitvoering van de plannen.

Voor De Wegwijzer is in 2013 de bestemmingsplanprocedure opgestart. Bij voorspoedige doorloop van de procedure en de verkoop van de woningen kan de bouw op zijn vroegst in 2014 starten.

Prestatieafspraken SWB

In het afgelopen jaar zijn de prestatieafspraken met de SWB geactualiseerd. Hierin heeft de SWB aangegeven komende jaren een forse herstructureringslag te moeten gaan maken. Dit zijn de locaties: Wozoco Reigerstraat Opheusden, Oranjehof te Ochten, Irenestraat/Dalwagenseweg te Dodewaard. Ook zal de SWB woningen toevoegen aan de kernvoorraad.

Omgevingsvisie

De provincie Gelderland werkt aan een nieuwe omgevingsvisie. Men heeft er voor gekozen om dit per regio op te pakken. Vanuit onze regio is een bijdrage geleverd aan deze omgevingsvisie. Hierin is aandacht gevraagd voor verruiming van het beleid in het buitengebied. De omgevingsvisie is in juni vrijgegeven voor inspraak en zal eind 2013 worden vastgesteld in de Provinciale Staten van Gelderland.

Nota duurzaamheid

In het begrotingsjaar 2014 geven we richting aan het uitvoeringsprogramma voor de nota duurzaamheid. In de tweede helft van het jaar zal een nota met speerpunten voor de komende beleidsperiode worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Spuitzone

In onze gemeente lopen wij regelmatig bij toekomstige bouwprojecten tegen de problematiek van de spuitzones aan. In samenwerking met verschillende stakeholders zal in het komende jaar onderzoek worden gedaan naar mogelijkheden om deze zone's te verkleinen waardoor verschillende bouwprojecten doorgang kunnen vinden.

Intensieve veehouderij

Rond de intensieve veehouderij zal dit jaar naar aanleiding van de vaststelling van de omgevingsvisie van de Provincie Gelderland onze structuurvisie op dit beleid worden aangepast. Aansluitend zal dit worden vertaald naar de bestemmingsplannen van het buitengebied.

Plattelandswoningen

Met een paraplu bestemmingsplan zal in het buitengebied de mogelijkheid worden gegeven om de bestemming van een bedrijfswoning om te zetten naar die van een plattelandswoning. Hiermee kunnen bedrijfswoningen worden verkocht aan particulieren zonder daarmee de bedrijfsvoering van het naastgelegen bedrijf in gevaar te brengen.

Bouwleges

In onze eerste bestuursrapportage van dit jaar hebben wij al melding gemaakt van een teruglopend aantal aanvragen voor de komende jaren als gevolg van de recessie. De verwachting was dat de legesinkomsten voor dit jaar en de komende jaren € 100.000 euro lager zal zijn dan de opbrengsten van voorgaande jaren. In die verwachting zat een inschatting gemaakt van de resterend te verwachten aanvragen voor een omgevingsvergunning op basis van de nog te verwachten projecten. Een aantal projecten, Herenland fase 5, Ijzendoorn-West, Oranjehof Ochten, zal dit jaar vanwege stagnatie in de procedure niet meer leiden tot omgevingsvergunningen c.q. legesinkomsten. De trage verkoop van de woningen op Triangel, Veilingterrein en Casterhoven levert ook weinig nieuwe aanvragen op. De legesinkomsten uit de te verwachten aanvragen zal onder het voor dit jaar begrote bedrag van € 495.000,00 blijven. Op het beoogde terrein voor Medel 2 is echter een aanvraag binnengekomen voor vestiging van een groot bedrijf. Dankzij deze (eenmalige) aanvraag zal het geraamde bedrag voor 2013 alsnog gehaald worden.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Betere verdeling woonruimte					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Woningbouw aansluitend op het woonwensenonderzoek en bevolkingsontwikkeling. Voldoende geschikte woningen verspreid over de dorpen.	A1.	De gemeente stuurt aan de hand van het kwalitatief woningbouwprogramma uit hoofdstuk 4 van de Woonvisie 2011-2016 op directe nieuwbouw voor starters en (jonge) gezinnen.		N.v.t.
		A2.	Van het nieuwbouwprogramma 30% gericht inzetten op de realisatie van geschikte woningen voor senioren aansluitend bij het kwalitatief woningbouwprogramma uit hoofdstuk 4.		N.v.t.
		A3.	Handhaven van de kwaliteitseisen uitgedrukt in ster-gradaties bij nieuwbouw van appartementen en grondgebonden woningen.		N.v.t.
		A4.	Na vaststellen van het strategisch voorraadbeleid van SWB concrete afspraken maken over de vernieuwing, aanpassing en waar nodig herstructurering binnen de sociale huurwoningvoorraad van Neder-Betuwe.		N.v.t.
		A5.	Onderzoek doen naar de werking van het huidige toewijzingssysteem en bekijken waar dit aan passing behoef.		N.v.t.
		A6.	Uitvoering geven aan de woningbouwprojecten Triangel, Herenland, Casterhoven, Oranjehof, De Leede, Broedershof en IJzendoornwest om tegemoet te komen aan de woningbehoefte.		
		Toelichting: Vanwege de crisis lopen de projecten vertraging op. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de jaarstukken 2012.			

Woon-zorgvoorzieningen					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Woon-zorgvoorzieningen: WoZoCo's in de grote en alternatieve voorzieningen in de kleinere dorpen. Ouderen kunnen zo lang mogelijk in eigen dorp blijven wonen.	A1.	De gemeente geeft uitvoering aan haar beleid op het terrein van wonen-zorg-welzijn zoals dit in de nota "Wonen met zorg, zorgeloos wonen" is opgenomen.		N.v.t.
		A2.	In Opheusden wordt een WoZoCo opgeleverd, in Kesteren is dit in 2013 gerealiseerd. De overige kernen zullen worden onderzocht in het kader van de nieuwe nota "Wonen met zorg, zorgeloos wonen".		N.v.t.
		A3.	Met het welzijnswerk prestatieafspraken maken over de wijze waarop zij senioren kunnen faciliteren met diensten op het gebied van zorg, welzijn en gemak.		

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVNG)

Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente gaat deelnemen in dit fonds. Starters op de woningmarkt, die net niet genoeg hypotheek kunnen krijgen, op gang helpen.	A1.	Een onderzoek aar de mogelijkheden om als gemeente deel te nemen aan SVNG heeft plaatsgevonden. De conclusie is positief: het college heeft besloten een raadsvoorstel te agenderen waarin randvoorwaarden en financiering zijn opgenomen. Besluitvorming krijgt in het najaar 2013 zijn beslag.		N.v.t.

Begraafplaatsen

Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Uitbreiding ruimte op begraafplaatsen. Stimuleren van gebruik van graven van familieleden. Voldoende mogelijkheid voor begraven op korte en middellange termijn.	A1.	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma begraafplaatsen.		

Agrarische bedrijven

Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	In regionaal verband is beleid ontwikkeld rond agrarische bedrijfsgebouwen. Diverse knelpunten hebben een oplossing nodig. Evaluatie en oplossen van knelpunten bij de uitvoering van beleid.	A1.	In regionaal verband vinger aan de pols houden m.b.t. evaluatie van het beleid. In individuele gevallen overleg met de provincie.		N.v.t.

Duurzaamheid

Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Stimuleren milieubewust gedrag. Samen met inwoners, milieuorganisaties en bedrijven een actief milieu en energiebeleid voeren.	A1.	Communiceren over duurzaamheid en energie met burgers, scholen en milieuorganisaties.		N.v.t.
		A2.	Samen met provincie en Regio draaien van projecten t.a.v. energie, o.a. gericht op burgers en bedrijven.		N.v.t.
		A3.	Verdere jaarlijkse activiteiten uit het vierjarige uitvoeringsprogramma van de nota duurzaamheid (2010-2014).		
		A4.	Zonne-energie verder onder aandacht brengen van inwoners en bedrijven en andere maatschappelijke partijen.		N.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 8 Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Verkoop grond Boveneindsestraat Kesteren (VLC)	399.377	0	0	0	0
b. Overige kleine verschillen	31.411	0	0	0	0
Totaal	430.788	0	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

a. Verkoop grond Boveneindsestraat Kesteren (VLC)

Bij programma 5 heeft u kunnen lezen dat de verkoop van de gronden aan de Boveneindsestraat (oud VLC) naar voren is gehaald van 2014 naar 2013. In werkelijkheid is sprake van een negatief resultaat van € 606.304. In de voorziening verliezen grondexploitaties is reeds rekening gehouden met een verwacht verlies van € 206.927. Zodoende is er sprake van een aanvullend verlies van € 399.377. Voorgesteld wordt om dit aanvullend verlies van € 399.377 te onttrekken uit de reserve grondexploitatie. Zie hiervoor het overzicht van mutaties in reserves. Voor een verdere specificatie van de exploitatieovereenkomst Boveneindsestraat verwijs ik u naar de paragraaf 6 grondbeleid.

b. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P8 Programma:		Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Wateroverlast de Heuning & Panhuis*	2011	80		
Lopend	Rioolverv Molenhof/Achterdorp/Hoofdsstraat*	2011	250		
Lopend	Rioolverv Beukenlaan*	2012	130		
Lopend	Aanleggen waterbuffers*	2012	165		
Lopend	Rioolverv Smachtkamp*	2012	86		
<p>Toelichting:* onderdeel van het Gemeentelijk RioleringsPlan. Bij een aantal rioleringswerken is vertraging in ontstaan. Nu zullen deze werken op een gewijzigde manier worden uitgevoerd. Een en ander in afwachting van het nieuwe Gemeentelijke RioleringsPlan dat u eind 2013 zal worden aangeboden.</p>					
Lopend	Rioolverv Smachtkamp*	2013	614		
Lopend	Aanleggen waterbuffers*	2013	165		
Lopend	Afkoppelen Oranjebuurt 2e fase*	2013	312		
Lopend	Rioolverv Hoofdstraat*	2013	200		
Bestaand	Rioolverv Spechtstraat*	2015	850	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Rioolverv Kievitstraat*	2017	680	N.v.t.	N.v.t.
* Onderdeel van het GRP					
Totaal investeringsbedragen			3.532		

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Portefeuillehouder: Wethouder J.M. Schuurman

Algemeen:

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de algemene dekkingsmiddelen niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht.

De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de lasten met betrekking tot de heffingen gebonden is aan de opbrengsten (bijvoorbeeld rioolopbrengsten, marktgeden en leges).

SPEERPUNTEN:

Geen afwijkingen te melden

WAT MAG HET KOSTEN?

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a. Meicirculaire 2013	44.833	0	0	0	0
b. Algemene uitkering gemeentefonds voorgaande jaren	-76.205	0	0	0	0
c. Baten OZB ivm chalets	-39.275	0	0	0	0
d. Bijstelling toeristenbelasting	53.624	0	0	0	0
e. Suppletie aangifte btw/bcf	44.734	0	0	0	0
f. Overige kleine verschillen	-300	0	0	0	0
Totaal	27.411	0	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- Meicirculaire 2013**
Zoals u middels de memo van 19 juni 2013 inzake meicirculaire 2013 is medegedeeld ziet u hier de extra bijdrage terug met betrekking tot het jaar 2013. Deze extra bijdrage dient u in relatie te zien met de extra lasten die zijn gemeld in programma 2 (bommenregeling) en programma 7 (invoeringskosten jeugdzorg). Voor de jaren vanaf 2014 en verder zijn de financiële effecten van de meicirculaire 2013 uitgewerkt in de begroting 2014.
- Algemene uitkering gemeentefonds voorgaande jaren**
Tot op heden heeft de gemeente verrekeningen ontvangen van de algemene uitkering over voorgaande jaren (2011-2012). Deze verrekeningen resulteren in een incidenteel voordeel van € 76.205.
- Baten OZB vanwege chalets**
Recentelijk zijn de OZB-aanslagen voor chalets op de campings, Rijk van Batouwe te Kesteren en Resort Rivierenland te Ochten opgelegd. Deze aanslagen hebben zowel betrekking op belastingjaar 2012 en belastingjaar 2013. De opbrengsten zijn in boekjaar 2013 verantwoord door de chalets te betrekken in de onroerendezaakbelasting (eigenaar woning) levert dit een structureel extra OZB-opbrengst op. Deze structurele meeropbrengst is verwerkt en toegelicht in de begroting 2014. Voor meer informatie verwijs ik u naar de paragraaf 1 lokale heffingen.
- Bijstelling toeristenbelasting**
Voor de chalets op de campings Rijk van Batouwe te Kesteren en Resort Rivierenland te Ochten wordt geen toeristenbelasting meer geheven van de eigenaren. De eigenaren zijn ook eigenaar van de ondergrond, waardoor er bij hen geen toeristenbelasting meer kan worden geheven voor het eigen gebruik ook. Het aantal jaarplaatsen op de camping Batouwe te Kesteren is teruggelopen, zodat dit ook minder toeristenbelasting oplevert. Hier ziet u het nadelig effect terug voor het jaar 2013. Het structurele effect is verwerkt in de begroting 2014.
- Suppletie aangifte btw/bcf**
Het bureau STEP in control heeft in opdracht van de gemeente een onderzoek mengpercentage en btw scan 2007-2011 uitgevoerd. Dit onderzoek heeft een incidenteel negatief resultaat, onder andere veroorzaakt door een relatief hoog mengpercentage. Ondanks dat de gemeente zich geconfronteerd ziet met een negatieve suppletie is er een concreet verdieneffect voor de toekomst te benoemen. Voor de jaren 2012 en 2013 kan de gemeente een suppletie indienen met een lager kostprijsverhogend gedeelte binnen de het mengpercentage. Waarschijnlijk komt er geen boekenonderzoek voor de jaren 2008 - 2011, omdat er in een vroeg stadium contact is gelegd met de Belastingdienst.
- Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

Geen afwijkingen te melden

Bestedingen ten laste van het budget onvoorziene uitgaven:

Na verwerking van de financiële effecten vanuit de 1^e bestuursrapportage 2013 die betrekking hebben op het budget onvoorziene uitgaven is dit budget leeg.

Dit saldo is als volgt ontstaan:

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2013 voor wijziging	Begroting 2013 na wijziging		Besteed budget
Budget 2013	-86.184	0		86.184

Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.	Bedrag:	Onderwerp:	
P1	Gemeenteraad	08-11-2012	18.925	Uitvoeringsplan samenwerking BNLW
P1	Gemeenteraad	26-03-2013	19.000	Koninginnedag en Koningsdag 2013
P1	Gemeenteraad	27-06-2013	24.015	Nieuw Functiebeschrijvingsstelsel HR 21
P3	Gemeenteraad	27-06-2013	24.244	Bestrijding bomen ziekte
		Totaal:	86.184	

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES

Algemeen:

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de mutaties in reserves niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht. U ziet hier wat er wordt toegevoegd aan het vermogen van de gemeente (lasten) maar ook hetgeen dat wordt onttrokken aan het vermogen van de gemeente (baten)

De lasten en baten uit deze mutaties in reserves zijn niet meegenomen bij de diverse programma's.

SPEERPUNTEN:

Geen afwijkingen te melden

WAT MAG HET KOSTEN?

Overzicht van Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016	2017
a Actualisatie budget WMO en communicatieadvies lokaal sociaal domein	200.000	-40.000	0	0	0
b Verkoop grond Boveneindsestraat Kesteren (VLC)	800.623	-1.200.000	0	0	0
c Aansluiting N323-A15	198.620	-198.620	0	0	0
d Overige kleine verschillen	-10.000	0	0	0	0
Totaal	1.189.243	-1.438.620	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- Actualisatie budget Wmo en communicatieadvies lokaal sociaal domein
Zoals u op programma 7 heeft kunnen lezen is er voor 2013 sprake van een verwacht voordeel op de Wmo budgetten dat voorgesteld wordt te storten in de reserve Wmo. Hier ziet de storting van € 200.000 in 2013. Aanvullend ziet u de onttrekking van € 40.000 uit de reserve Wmo in 2014 voor het communicatieadvies lokaal sociaal domein.
- Verkoop grond Boveneindsestraat Kesteren (VLC)
Zoals op programma 5 en 8 is aangegeven heeft de afwikkeling van de verkoop gronden Boveneindsestraat (oud VLC) eerder plaatsgevonden. Hier ziet u de storting in de reserve VLC terug, die eerder plaatsvindt dan was geraamd, namelijk 2013 in plaats van 2014. De storting in de reserve VLC betreft een bedrag van € 1.200.000. In de jaarschijf 2013 ziet u de totale storting in de reserve VLC ten bedrage van € 1.200.000 tezamen met de voorgestelde onttrekking uit de reserve grondexploitatie voor het aanvullende verlies ter hoogte van € 399.377, per saldo is dit een bedrag van € 800.623.
- Aansluiting N323-A15
Zoals is aangegeven in programma 3 is met betrekking tot de aansluiting N323-A15 vertraging ontstaan. De middelen worden beschikbaar gesteld middels een onttrekking uit de reserve grondexploitatie. Hier ziet u het doorschuiven terug van de onttrekking van deze middelen uit de reserve grondexploitatie van 2013 naar 2014.
- Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

Geen afwijkingen te melden

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

VOORTGANG REALISATIE PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1:	LOKALE HEFFINGEN
PARAGRAAF 2:	RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN
PARAGRAAF 3:	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN
PARAGRAAF 4:	FINANCIERING
PARAGRAAF 5:	VERBONDEN PARTIJEN
PARAGRAAF 6:	GRONDBELEID
PARAGRAAF 7:	BEDRIJFSVOERING

Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt - volgens afspraak met de raad - alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. Wel kan er - indien wij dat noodzakelijk achten - over belangrijke actuele ontwikkelingen in de paragrafen worden gerapporteerd. De paragrafen 1, 3, 6 en 7 zijn geactualiseerd.

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Eigenaren Chalets i.r.t. de opgelegde OZB en rioolheffing

Voor de chalets op de campings Rijk van Batouwe te Kesteren en Resort Rivierendal te Ochten wordt sinds 2012 geen toeristenbelasting meer geheven van de eigenaren. De eigenaren van de chalets zijn eigenaar van de ondergrond onder de chalets geworden waardoor bij hen geen toeristenbelasting meer kan worden geheven voor het eigen gebruik van de chalets. Ter compensatie van deze gedeerde inkomsten zijn in 2013 over de jaren 2012 en 2013 ozb aanslagen opgelegd aan de eigenaren van de betreffende 160 chalets. Voor het opleggen van deze ozb aanslagen was geen aanpassing van de verordening noodzakelijk. De chalets kunnen op basis van jurisprudentie als onroerende zaken worden beschouwd. Met deze aanslagen is een extra opbrengst gemoeid van € 19.232 voor 2012 en € 20.043 voor 2013 welke niet begroot waren. Wij stellen voor om de totale extra gerealiseerde opbrengst van € 39.275 in de 2^e bestuursrapportage van 2013 op te nemen. De extra ozb baten van € 20.043 per jaar (prijsspeel 2013) zijn eveneens in de begroting 2014 en de meerjarenraming 2015 –2017 opgenomen.

Aan de eigenaren van de 160 chalets zijn in 2013 over de jaren 2012 en 2013 eveneens aanslagen rioolheffing opgelegd aangezien deze chalets over vaste aansluitingen op de gemeentelijk riolering beschikken. Hiermee is een extra opbrengst gemoeid van € 31.813 voor 2012 en € 31.813,- voor 2013 welke niet begroot waren. Wij stellen voor om de totale extra gerealiseerde opbrengst van € 63.626 in de 2^e bestuursrapportage van 2013 op te nemen. Deze extra baten rioolheffing van € 31.813 per jaar (prijsspeel 2013) zijn eveneens in de begroting 2014 en de meerjarenraming 2015 –2017 opgenomen. De aanvullende baten met betrekking tot de rioolheffing worden gestort in de voorziening riolering waardoor deze aanvullende baten geen gevolgen hebben voor de financiële positie.

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Geen nieuwe ontwikkelingen.

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan (NBVVP)

Gemeentelijke bijdrage aan provincie voor realisatie oortje

Door verdragingen in de procedure/realisatie is er nog maar één termijn van de drie termijnen (3 x € 140.000) van de gemeentelijke bijdrage aan de realisatie van het oortje aan de provincie betaald. Vooralsnog zijn de twee resterende te betalen termijnen overgeheveld van reguliere exploitatie naar de voorziening "Neder-Betuwe Verkeer- en Vervoerplan". Van hieruit kan t.z.t. de rekening van de provincie voldaan worden.

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Geen nieuwe ontwikkelingen.

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN

Geen nieuwe ontwikkelingen.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

Inleiding

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de substantiële afwijkingen die zijn opgetreden in de periode januari 2013 tot en met juni 2013. Rekening houdende met de gerealiseerde inkomsten en uitgaven over deze periode is een vergelijking gemaakt met:

- de jaarschijf 2013 zoals deze is opgenomen in de jaarlijks geactualiseerde grondexploitatiebegroting per 1-1-2013 van alle IEGG-, Expl.OVK.- en NIEGG-complexen en
- de totale grondexploitatiebegroting per complex voor alle IEGG-, Expl.OVK.- en NIEGG-complexen.

Onderverdeling complexen

De als afzonderlijke in administratieve eenheden ondergebrachte complexen zijn als volgt onderverdeeld:

- ✚ In exploitatie genomen gronden (IEGG):
Hieronder vallen grondcomplexen waarvoor de ruimtelijke ontwikkeling in planvorming en programma is vastgelegd. Deze complexen, met een actieve grondexploitatiebegroting (GREX), vallen onder actief grondbeleid omdat de gemeente de regie in de ontwikkeling heeft en tevens ook de verantwoordelijkheid draagt voor de ruimtelijke en financiële ontwikkeling en afwikkeling. Deze complexen noemt men "Onderhanden Werken".
- ✚ Projecten waarvoor een exploitatieovereenkomst is afgesloten (Expl.OVK.):
Van deze complexen is de gemeente geen grondeigenaar. Het ontwikkelinitiatief ligt bij private partijen. De gemeente faciliteert conform het facilitair grondbeleid de initiatiefnemers vanuit haar publiekrechtelijke rol. Met initiatiefnemers sluit de gemeente een exploitatieovereenkomst waarin voorwaarden zijn vastgelegd en waarin tevens het gemeentelijk kostenverhaal is geregeld zoals de Wet ruimtelijke ontwikkeling (Wro) dit toestaat.
- ✚ Niet in exploitatie genomen gronden(NIEGG):
In het verleden heeft de gemeente Neder-Betuwe gronden aangekocht ten behoeve van toekomstig te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen. Met noemt deze gronden daarom strategische gronden of strategische complexen waarvoor de planvorming opgestart dan wel zich in een onderzoeksfase bevindt. Voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen zijn nog niet ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd en dus ook niet vastgesteld.

Rapportage financiële positie

In deze paragraaf wordt u op hoofdlijnen geïnformeerd over de voortgang en realisatie van de binnen onze gemeente aanwezige grondcomplexen IEGG, Expl.OVK. en NIEGG.

In deze tweede bestuursrapportage 2013 zijn de actuele financiële gegevens verwerkt tot en met ultimo juni 2013. In deze rapportage treft u substantiële afwijkingen aan ten opzichte van de jaarlijkse actualisatie en herziening per 1-1-2013. Hierbij is het uitgangspunt de per 1-1-2013 geactualiseerde en herziene grondexploitatiebegroting alsmede de in de periode januari 2013 tot en met mei 2013 gerealiseerde inkomsten en uitgaven.

Verbonden partijen

Aangezien de projecten Medel en Casterhoven als deelneming onderdeel zijn van "Verbonden partijen" zijn deze beide projecten niet in de boekwaarde van de grondexploitatiebegrotingen (IEGG, Expl.OVK. en NIEGG) per 31-12-2012 meegenomen. Voor deze projecten geldt een aparte verantwoordingsstructuur.

Actualisatie complexen

De grondexploitatiebegrotingen van de IEGG-, Expl.OVK.- en de NIEGG-complexen zijn per ultimo juni 2013 geactualiseerd.

Indien er substantiële afwijkingen ten opzichte van de grondexploitatie en eerste bestuursrapportage 2013 zich voordoen wordt hiervan melding gemaakt.

Nota Bovenwijkse voorzieningen

Begrote afdrachten aan de reserve bovenwijkse voorzieningen vanuit de IEGG (actieve gemeentelijke grondexploitatiebegrotingen) hebben in 2013 niet plaatsgevonden. In de tweede helft van 2013 wordt een actualisatie van de Nota Bovenwijkse Voorzieningen verwacht.

IEGG.

Ten behoeve van de GREX-actualisatie IEGG is een actualisatie van de civiele kostenramingen opgesteld per 1-1-2013. Deze geactualiseerde civieltechnische kostenramingen worden vooralsnog als actueel aangenomen. De eerstvolgende actualisatie van civieltechnische eenheidsprijzen vindt plaats bij de jaarlijkse herziening en actualisatie van de grondexploitatiebegroting per 1-1-2014.

Expl.OVK.

Ten behoeve van kostenverhaal van door de gemeente te verwachten gemeentelijke apparaatskosten en overige te verwachten kosten worden afspraken en voorwaarden vastgelegd in een exploitatieovereenkomst. Deze kosten worden via deze overeenkomst verrekend met de initiatiefnemer. Uitgangspunt bij Expl.OVK. is dat de gemeente geen kosten voor haar rekening krijgt en ten laste van het gemeentelijk resultaat moeten worden geboekt. Kosten die worden gemaakt door de gemeente nádat de overeenkomst zijn officiële juridische status door ondertekening van beide partijen heeft gekregen komen voor rekening van de gemeente. Dit moet worden voorkomen.

Bij de gemeente Neder-Betuwe zijn de Expl.OVK. projecten over het algemeen verliesgevend. Dit komt met name door inschatting kosten en risico's op een te vroegtijdig moment waarop de exploitatieovereenkomst gesloten wordt conform de richtlijnen van de Wro/ Bro. Achteraf wordt geconstateerd dat, vooral door vertragende ontwikkelingen van particuliere initiatieven en de extra energie door de gemeente in het plan gestoken om de ontwikkeling toch mogelijk te maken, de resultaten achterblijven bij de eerdere verwachtingen.

Door deze vertraging ontstaan extra rentekosten (kapitaalslasten) over gerealiseerde investeringen waardoor het resultaat van Expl.OVK. nadelig wordt beïnvloed. Deze extra investering komt voor rekening en risico van de gemeente.

NIEGG

Deze complexen, ook wel strategisch vastgoed (gronden en panden) genoemd, geven de juiste stand van de gerealiseerde boekwaarde aan die vertaald is in een prijs per m² bruto terrein. Jaarlijks vindt bijschrijving van de rente over de boekwaarde plaats waardoor deze waarde jaarlijks toeneemt. Eind 2013 wordt nader onderzocht hoe met deze gronden om te gaan. Immers de boekwaarde neemt jaarlijks toe maar er is nog geen bestemming voor deze gronden.

De beleidsuitgangspunten betreffende de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's

Bijdrage verliezen grondexploitatie

Ten aanzien van de projecten met een verliesgevend resultaat wordt, conform richtlijnen van de Bbv, een voorziening ter grootte van het verwachte verlies (op contante waarde per 1-1-2013) gestort in de "Voorziening verliezen grondexploitaties" waarmee het te verwachten verlies is gedekt. Op basis van de tussentijdse actualisatie per ultimo juni 2013 bedraagt het totaal aan verwachte verliezen € 2.309.802. Bij de actualisatie per 1-1-2013 bedroeg het totaal aan verwachte verliezen € 1.902.484 (incl. €1 miljoen te verwachten verlies Herenland-West). Per saldo laat de Voorziening verliezen grondexploitatie een toename zien ter grootte van € 407.318 ten opzichte van de GREX-actualisatie per 1-1-2013. De toename van de verliesvoorziening wordt grotendeels veroorzaakt door het tekort op project Boveneindsestraat als gevolg van gevoerde onderhandelingen. Dit bedrag komt ten laste van de reserve grondexploitatie.

Risico's

De totale inschatting van de risico's, die de gemeente Neder-Betuwe loopt, binnen de IEGG-, Expl.OVK. en NIEGG-complexen bedraagt per ultimo juni 2013 € **1.688.000** (excl. deelnemingen).

Bij de tussentijdse actualisatie per ultimo 1-1-2013 ten behoeve van de BERAP I bedroeg het totaal aan ingeschatte risico's € 2.317.000 (excl. deelnemingen). Dit betekent een **daling van de risico's van € 629.000**.

Onderstaand is een tabel weergegeven waar het totaal bedrag van de risico's is weer gegeven.

Naam grondexploitatie	Soort Grondexploitatie	Project Specifiek risico	Bedrag waarover risico wordt gelopen in €	Voordoens kans risico	Bedrag Risico in €	Totaal risico's in €
Herenland	IEGG	X	995.000	80%	796.000	796.000
						796.000
Boveneindsestraat Broedershof	Expl.OVK. Expl.OVK.	X X	1.200.000 86.812	0% 25%	0 21.703	0
						20.000
						20.000
Herenland West Fructus Bonegraaf Oost Oranjehof	NIEGG NIEGG NIEGG NIEGG	X X X X	443.000 251.000 364.000 210.228	80% 32% 74% 80%	354.600 79.820 269.000 168.000	355.000
						80.000
						269.000
						168.000
						872.000
Totaal risico's per 30-6-2013 op prijspeil 1-1-2013						1.688.000

Reserve Grondexploitatie.

In het jaarverslag Grondexploitatie 2012 zijn de project specifiek risico's per project toegelicht. Bovenstaand overzicht is een correctie ten opzichte van het overzicht dat in de jaarrekening 2012 is opgenomen.

De dekking van risico's ad € 1.688.000 (zie tabel hiervoor op bladzijde 2) binnen de diverse grondcomplexen wordt gevonden in de Reserve Grondexploitatie. Het totaal van deze reserve bedraagt per ultimo 2013 € 2.681.000.

Zoals op de volgende bladzijde is aangegeven bedragen de te verwachten verliezen totaal € 2.309.802. Daar staat tegenover een verwacht voordelig resultaat op winstgevende projecten ter grootte van € 1.165.998.

Uit voorstaande blijkt dat het saldo van de Reserve Grondexploitatie ad € 2.681.000 niet voldoende is om de project specifieke risico's (€ 1.688.000) en algemene risico's grondexploitaties (€ 1.124.000) af te dekken. Echter in 2014 vindt een storting plaats in de Reserve Grondexploitatie van € 399.000, waarna de Reserve grondexploitatie weer voldoende is om de risico's af te dekken. Voor een nadere toelichting en een compleet beeld van alle risico's en de benodigde dekking verwijzen wij naar paragraaf 2 "Weerstandsvermogen en risicomanagement" van de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017.

Aanvullende kredieten

Ten aanzien van de kredietvotering heeft zich ten opzichte van de 1^e Bestuursrapportage 2013 geen wijziging voorgedaan.

Totaal overzicht.

Op de volgende pagina treft u het totaal overzicht aan van de grondexploitatiebegrotingen.

Hierbij is een onderscheid gemaakt in IEGG- en NIEGG-projecten en tevens worden projecten met een exploitatieovereenkomst onder Expl.OVK. apart benoemd.

De verschillen die thans worden geconstateerd ten opzichte van de 1^e Bestuursrapportage 2013 worden expliciet daarna toegelicht. De toelichting betreft met de name verschillen die samenhangen met:

- IEGG -projecten Herenland (fase 1 t/m 5) en de Verzamelgrex,
- Expl.OVK -project Boveneindsestraat en
- NIEGG- projecten Herenland West en Oranjehof

Projecten	Boekwaarden					Verwachte resultaten op contante waarden						Opgenomen risico's			Investeringskrediet		Afsluiting	Oppervl.	Boekw.	
	Projectnaam	Gerealiseerd		Nog te realiseren		Totaal		Bestuursrapportage I		Begroting 2014		Verschil		Verschil		Beschikbaar gesteld	Aanvullend Kredit nodig	2013	in m ² bruto terrein	per m ² bruto terrein
		Boekwaarde	Lasten per	Baten per	Nomin. per	Eindwaarde	1-1-2013	1-1-2013	1-1-2013	1-1-2013	winst	verlies	1e best. rapp. 2013	2e best. rapp. 2013	Verschil					
Overzicht van "In exploitatie genomen gronden (IEGG)"																				
Herenland	4.099.107	-431.531	-5.257.823	-727.185	-456.713	-366.490	0	-366.490	0	0	0	0	995.000	796.000	-199.000	0	0	2016		
De Bonegraaf	-42.561	-19.950	0	-22.610	-23.420	-22.412	0	-22.412	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2013		
De Leede	405.221	-150.536	-213.000	342.757	377.385	0	345.588	0	345.588	0	0	0	0	0	0	0	0	2013		
Tolstraat	-261.562	-234.604	-477.050	-504.007	-596.648	-478.781	0	-478.781	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016		
Bonegraaf West	2.951.544	-387.095	-4.076.338	-737.700	-377.806	-290.115	0	-290.115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2017		
Verzamelgrex	0	-19.323	-11.218	-8.105	-8.482	0	0	0	7.940	0	7.940	0	0	0	0	0	0			
Sub-totaal	7.151.750	-1.243.039	-10.035.429	-1.656.850	-1.085.684	-1.157.798	345.588	-1.157.798	353.528	0	7.940	995.000	796.000	-199.000	0	0				
Overzicht van exploitatie met een "Exploitatie overeenkomst (Expl.OVK.)"																				
Nachtegaallaan	-22.876	-28.120	0	6.518	4.492	0	3.765	0	3.765	0	0	0	0	0	0	191.803	0	2015		
Wegwijzer	66.759	-96.978	-419.120	-255.383	-277.178	-232.430	0	-232.430	0	0	0	0	0	0	0	166.039	0	2015		
Triangel	64.659	-116.796	0	181.454	220.626	0	177.042	0	177.042	0	0	0	0	0	0	473.000	0	2016		
Boveneindsestraat	183.294	-1.265.360	-927.506	521.148	772.379	0	206.927	0	606.304	0	399.377	300.000	0	-300.000	369.981	0	0	2015		
Dorpsplein	127.651	-17.308	-102.812	42.148	44.177	0	44.177	0	44.177	0	0	0	0	0	770.079	0	0	2013		
WC Ochten	526.885	-800.000	-1.385.000	-198.022	184.459	-151.031	0	0	0	151.031	0	0	0	0	723.674	0	0	2015		
Broedershof	82.985	-9.828	-141.000	-48.188	2.425	0	1.903	0	1.903	0	0	20.000	20.000	0	78.032	0	0	2013		
Ijzerdoorn	86.439	-99.660	-87.765	98.334	116.467	0	97.665	0	97.665	0	0	0	0	0	231.000	0	0	2017		
WoZoCo	-58.752	-40.968	0	-17.784	-22.832	-19.146	0	-19.146	0	0	0	0	0	0	185.567	0	0	2017		
Veilingterr.Kesteren	23.796	-1.650	0	25.446	30.321	0	25.419	0	25.419	0	0	0	0	0	384.800	0	0	2015		
Waalfront	14.604	0	0	14.602	15.947	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30.416	0	0	2013		
Aldi Opheusden	0	-60.000	-95.000	-35.000	-46.929	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015		
Aldi Ochten	0	-60.000	-60.000	0	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015		
Lingedael	21.023	-25.515	-55.000	-8.462	-9.779	-8.200	0	-8.200	0	0	0	0	0	0	44.595	0	0	2015		
Sub-totaal	1.116.467	-2.622.183	-3.273.203	326.812	1.035.380	-410.807	556.898	-8.200	956.274	151.030	399.376	320.000	20.000	-300.000	3.648.986	0				
Overzicht van "Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)"																				
Herenland West	1.716.138	0	0	1.716.139	1.874.066	0	1.000.000	0	1.000.000	0	0	443.000	355.000	-88.000	397.911	0	0		36.505	24
Fructus	625.964	-24.156	-9.308	640.813	833.641	0	0	0	0	0	0	80.000	80.000	0	796.540	0	0		33.580	25
WC Ochten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Acaciastraat	25.652	-7.029	0	32.681	35.596	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29.165	0	0		8.612	4
Bonegraaf Oost	389.143	-18.500	0	407.643	444.913	0	0	0	0	0	0	269.000	269.000	0	446.540	0	0		19.130	23
Oranjehof	210.882	0	0	210.882	225.275	0	0	0	0	0	0	210.000	168.000	-42.000	246.504	0	0		4.420	52
Sub-totaal	2.967.779	-49.685	-9.308	3.008.157	3.413.491	0	1.000.000	0	1.000.000	0	0	1.002.000	872.000	-130.000	1.916.660	0				
Totaal generaal	11.235.995	-3.914.908	-13.317.940	1.678.119	3.363.186	-1.568.605	1.902.486	-1.165.998	2.309.802	151.030	407.316	2.317.000	1.688.000	-629.000	5.565.646	0				
Overzicht van "Deelnemingen" (Verbonden partijen)																				
Medel	5.917.084	0	-5.917.084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Casterhoven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Sub-totaal	5.917.084	0	-5.917.084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Totaal generaal	5.917.084	0	-5.917.084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

RESUMÉ TABEL ACTUELE PROGNOSE VAN DE VERWACHTEN RESULTATEN COMPLEXEN.

KORTE TOELICHTING VAN DE “IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (IEGG)”.

De in deze toelichting opgenomen informatie betreft de financiële verantwoording van projecten waarvan de financiële gegevens substantieel afwijken van de in de Paragraaf grondbeleid in de Jaarrekening 2012 en 1^e bestuursrapportage 2013 financiële gegevens.

De Leede

Hier is een incidentele grondverkoop gerealiseerd ter grootte van € 1.600.

Verzamelcomplex.

Per heden is een nieuwe grondexploitatie geopend als verzamelcomplex. In dit complex worden nog te verwachten kosten en opbrengsten opgenomen die samenhangen met projecten die zijn afgesloten. Voor de afgesloten projecten worden nog enkele investeringen verwacht in verband met restwerkzaamheden en mogelijk zijn er nog enige opbrengsten te incasseren. Voor de afgesloten projecten behoeft dan geen rente meer te worden berekend over het saldo van inkomsten en uitgaven. Bovendien wordt het aantal grondexploitatiebegrotingen terug gebracht waardoor een beter overzicht ontstaat bij de volgende herziening van grondexploitatiebegrotingen.

Thans is in dit complex opgenomen de te verwachten rest werkzaamheden en nog te ontvangen subsidie m.b.t. het complex Walenhoekseweg. Dit complex is afgesloten per 30-6-2013.

KORTE TOELICHTING COMPLEXEN MET EEN “EXPLOITATIEOVEREENKOMST (EXPL.OVK.)”.

Dit zijn projecten waarbij, op basis van particulier initiatief, een locatie nader wordt ontwikkeld.

De gemeente is bij deze locatieontwikkelingen geen ontwikkelingspartner omdat de gronden niet in eigendom zijn van de gemeente Neder- Betuwe. De gemeente neemt in deze ontwikkelingen geen risico, zij heeft slechts een faciliterende rol bij de (her)ontwikkeling van dergelijke locaties. Op basis van haar faciliterende rol, die enerzijds is verwoord in het vigerend grondbeleid en anderzijds in de richtlijnen vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening en de toelichting hierop in het Besluit ruimtelijke ordening van 1-7-2008 (Wro/ Bro 2008), verhaalt de gemeente de door haar te verwachten te maken kosten op de initiatiefnemer. De overeenkomst die wordt gesloten tussen de gemeente met de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling wordt “exploitatieovereenkomst” (Expl.OVK.) genoemd en is bestemd voor het verhalen van kosten die door de gemeente vanuit haar faciliterende rol worden gemaakt.

Boveneindsestraat Kesteren

Voor dit project zijn thans onderhandelingen afgerond en vertaald in een overeenkomst waarna deze bestuurlijk is vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is de grondexploitatie bijgesteld en de effecten hiervan zijn verwerkt in het totaal overzicht. Op basis van de doorrekening van het project Boveneindsestraat ontstaat na doorrekening van de grondexploitatiebegroting op basis van de netto contante waarde methode een tekort per 1-1-2013 ad € 606.304. Doordat per 1-1-2013 bij jaarrekening 2012 voor onderhavig project een verliesvoorziening ter grootte van € 206.927 is getroffen ontstaat per heden een nadelig resultaat ter grootte van € 399.377. Dit bedrag wordt in 2013 als verlies ingeboekt. Bij de herziening van de grondexploitatiebegroting Boveneindsestraat komt het als risico in deze 2^e bestuursrapportage benoemde bedrag ter grootte van € 300.000 te vervallen.

Dorpsplein Dodewaard

Dit complex is per 30-6-2013 afgesloten. Eventuele restinvesteringen c.q. opbrengsten zijn ondergebracht in grondexploitatiebegroting “Verzamelcomplex”.

Broedershof Echteld.

Voor dit project zijn thans onderhandelingen gaande om te komen tot een exploitatieovereenkomst met ontwikkelaar. Deze onderhandelingen zijn in een vergevorderd stadium. Na het sluiten van deze overeenkomst wordt een grondexploitatiebegroting opgesteld en tevens wordt aan uw gemeenteraad aanvullend krediet gevraagd om de voorbereidende uitvoeringskosten af te dekken. Uitgangspunt is het verhalen van alle gemeentelijke kosten op de ontwikkelende partij.

KORTE TOELICHTING VAN DE “NIET IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (NIEGG)”.

Onder NIEGG zijn complexen ondergebracht waarvoor onroerende goederen (gronden en panden) tot en met heden zijn aangekocht die mogelijkwjs in de toekomst nodig kunnen zijn om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Planvorming voor deze complexen is nog niet vastgesteld door de raad. Een onherroepelijk bestemmingsplan is niet aanwezig, een actieve grondexploitatiebegroting is nog niet opgesteld en is er geen kostprijsberekening.

Ten aanzien van de NIEGG- projecten zijn geen bijzonderheden te vermelden.

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Taakstelling reduceren bedrijfsvoeringlasten

In de eerste bestuursrapportage 2013 hebben wij u geïnformeerd omtrent de stand van zaken met betrekking tot het reduceren van de bedrijfsvoeringslasten conform de afspraak die gemaakt is in het coalitieprogramma 2010-2014 "realisme in ambitie". Wij hebben de realisatie van de bezuiniging van in totaal € 700.000 op de ambtelijke organisatie (samenwerken, formatie en efficiency) ter hand genomen. Hierbij ontvangt u een volgende update.

Bij alle onderwerpen die aan u ter besluitvorming zijn voorgelegd is gekeken of er een reductie op bedrijfsvoeringlasten te realiseren was. Ook binnen het bestaande beleid is gekeken of reductie op bedrijfsvoeringlasten te realiseren is.

In het hierna volgende overzicht kunt u zien dat op het onderdeel "samenwerking" op dit moment een bezuiniging is gerealiseerd oplopend naar een structureel bedrag van € 55.151. Op het onderdeel "formatie" is een bezuiniging gerealiseerd oplopend naar een structureel bedrag van € 424.000. Op het onderdeel "efficiency" is een bezuiniging gerealiseerd oplopend naar een structureel bedrag van € 55.000. Op het onderdeel "overige bedrijfsvoeringslasten" is een bezuiniging gerealiseerd oplopend naar een structureel bedrag van € 263.583. Per saldo is op dit moment een totale bezuiniging op de bedrijfsvoeringslasten gerealiseerd oplopend naar een structureel bedrag van € 797.734.

Aanvullend staat er op het onderdeel "efficiency" nog bezuinigingen oplopend naar een structureel bedrag van € 95.000 die gerealiseerd moeten worden. Inclusief deze nog te realiseren bezuinigingen komen we dan op een bedrag oplopend naar structureel € 892.734. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de afspraak die in het coalitieprogramma 2010-2014 gemaakt is met betrekking tot de bezuiniging van € 700.000 op bedrijfsvoeringslasten.

Overzicht ombuigingen en bezuinigingen met betrekking tot het onderdeel bedrijfsvoering

Gerealliseerde Ombuigingen en bezuinigingen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Salarisadministratie in samenwerking met de gemeente Buren	-22.314	-22.314	-22.314	-22.314	-22.314	-22.314
Minder werving en selectiekosten	-20.415	-20.415	-20.415	-20.415	-20.415	-20.415
Regionale samenwerking Leerplicht.	0	-12.422	-12.422	-12.422	-12.422	-12.422
Subtotaal onderdeel "Samenwerking"	-42.729	-55.151	-55.151	-55.151	-55.151	-55.151
Herijking formatie afdeling Grondgebied	0	0	-25.000	-25.000	-50.000	-50.000
Herijking formatie afdeling Ruimte	0	0	-40.000	-80.000	-80.000	-80.000
Herijking formatie afdeling Samenleving	0	-35.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Herijking formatie afdeling Middelen (BJZ 0,3 fte = € 20.000)	0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Herijking formatie afdeling Middelen (DIV = € 35.000)	0	0	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
inhuur voor ondersteuning werkkostenregeling	0	15.000	0	0	0	0
Herijking formatie afdeling Gemeentewinkel	0	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000
Herijking formatie afdeling Financiën	0	0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Herijking formatie afdeling Middelen en control	-113.000	-113.000	-113.000	-113.000	-113.000	-113.000
Subtotaal onderdeel "Herijking formatie"	-113.000	-209.000	-359.000	-399.000	-424.000	-424.000
Aanbestedingsvoordeel contract telecommunicatie	0	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Efficiencyvoordeel facilitaire dienst	0	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Subtotaal onderdeel "Efficiency"	0	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Informatiebeleidsplan	0	0	0	-50.000	-50.000	-50.000
Begraafplaatsenbeleid	0	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Overschot op stelpost loonstijgingen voor 2011	0	-45.640	-45.182	-73.583	-73.583	-73.583
Overschot op stelpost loonstijgingen voor 2012 (€ 239.500 - € 79.500)	0	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
Terugdraaien opgenomen bezuinigingen vanuit 2009	0	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Subtotaal onderdeel "Overige bedrijfsvoeringslasten"	0	-185.640	-185.182	-263.583	-263.583	-263.583
Totaal gerealliseerde Ombuigingen en bezuinigingen						
Bedrijfsvoeringslasten	-155.729	-504.791	-654.333	-772.734	-797.734	-797.734

Nog te realiseren Ombuigingen en bezuinigingen	2012	2013	2014	2015	2016	2016
Nog te realiseren bezuinigingen op onderdeel "Efficiency"	0	0	-50.000	-95.000	-95.000	-95.000
Totaal nog te realiseren Ombuigingen en bezuinigingen						
Bedrijfsvoeringslasten	0	0	-50.000	-95.000	-95.000	-95.000

Totaal reeds gerealliseerde ombuigingen en bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten	-155.729	-504.791	-654.333	-772.734	-797.734	-797.734
Nog te realiseren ombuigingen en bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten	0	0	-50.000	-95.000	-95.000	-95.000
Totaal Ombuigingen en bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten	-155.729	-504.791	-704.333	-867.734	-892.734	-892.734
Te reduceren bedrijfsvoeringslasten conform coalitieprogramma 2010-2014 "realisme in ambitie"	-100.000	-325.000	-550.000	-700.000	-700.000	-700.000

Onlangs heeft u de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017 ontvangen waarin aanvullende bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten zijn opgenomen. Het betreft voor de verschillende onderdelen totaal een bezuiniging oplopend van € 15.000 in 2014 naar € 430.000 in 2017. De onderdelen betreffen als volgt (naar de oplopende bedragen in 2017):

- Het realiseren van besparingen door samenwerking bedrijfsvoeringstaken BNW	€ 180.000
- Bezuiniging op formatie afdelingshoofd bedrijfsvoering	€ 60.000
- Natuurlijk verloop personeel en afname loonkosten	€ 90.000
- Terugbrengen openstelling loketten	€ 25.000
- <u>Taakstellende bezuiniging op formatie Fysieke pijler</u>	<u>€ 75.000</u>
- Totaal aanvullende bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten	€ 430.000

Zodoende is op de bedrijfsvoeringslasten een bezuiniging gerealiseerd van € 797.734 en worden er nog aanvullende bezuinigingen gerealiseerd van € 525.000 (€ 95.000 vanuit de afspraken coalitieprogramma 2010-2014 en aanvullend € 430.000 vanuit de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017). In totaliteit wordt op de bedrijfsvoeringslasten een bezuiniging gerealiseerd oplopend naar structureel € 1.322.734 in 2017.

Reorganisatie van de ambtelijke organisatie

Wij informeren de raad periodiek over de voortgang van de reorganisatie. Dit doen we middels een voortgangsbrief, die ongeveer eens per maand (op raadsnet) verschijnt. Omdat de ontwikkelingen ten aanzien van de reorganisatie snel kunnen gaan, verwijzen wij voor de meest actuele informatie naar de laatste voortgangsbrief en nemen wij hier geen inhoudelijke voortgangsinformatie op.

BNW-samenwerking

Per 1 maart 2014 willen wij onze bedrijfsvoeringstaken samen met de gemeenten Buren en West Maas en Waal gaan organiseren. Per november 2013 brengen wij de ICT'ers al onder in Buren. Ook over de voortgang ten aanzien van dit onderwerp informeren wij de raad periodiek. Dit doen we middels een voortgangsbrief, die eens per (maximaal) twee maanden verschijnt. Omdat de ontwikkelingen ten aanzien van de BNW-samenwerking zich momenteel in een stroomversnelling bevinden, verwijzen wij voor de meest actuele informatie naar de laatste voortgangsbrief.

Vanuit de BNW-samenwerking kunnen overigens ook diensten aan andere overheden worden aangeboden. Een serieuze optie die we momenteel nader uitwerken is het aanbieden van ICT-diensten aan de gemeente Lingewaal. Inmiddels bieden we al in BNW-verband de ICT-diensten aan de ODR.

Inbesteding beheer openbare ruimte bij de AVRI

Uit een in 2013 gehouden onderzoek blijkt dat de AVRI (ten opzichte van onze eigen organisatie) beter in staat is om de kwetsbaarheid van de organisatie te minimaliseren, beter voorbereid is om de kwaliteit van het onderhoud te borgen en aanzienlijkere besparingen en extra inkomsten weet te onderbouwen en lijkt te kunnen realiseren. Daarom gaan we per 1 april 2014 de taken op het gebied van integraal beheer van en onderhoud aan de openbare ruimte inbesteden bij de AVRI. Samen met de AVRI en onder begeleiding van een externe deskundige werken we momenteel aan het helder omschrijven van het takenpakket van inbesteding, een adequate dienstverleningsovereenkomst en een goede overgang van medewerkers en materieel.

ICT

Op 2 september 2013 is er een tekort op het exploitatiebudget ICT van € 58000. Naar het zich laat aanzien betreft het een structureel tekort. Vanwege lopende verplichtingen kan het tekort tot aan het eind van 2013 oplopen tot € 140.000,-. Door de afdeling ICT wordt momenteel uitgezocht hoe het tekort voor 2013 kan worden gereduceerd. Tevens wordt er gewerkt om de tekorten structureel en substantieel terug te brengen. Op dit moment zijn we nog druk bezig alle mogelijkheden te onderzoeken om het tekort terug te dringen. De gemeenteraad zal in haar vergadering van december middels een apart raadsvoorstel worden geïnformeerd hoe de overschrijding van het ICT budget in 2013 zo beperkt mogelijk is gehouden en voor de komende jaren structureel kan worden gereduceerd.

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJINGEN PER PROGRAMMA

Het financieel resultaat voor onze financiële positie 2013-2017 geven samenvattend de volgende financiële afwijkingen per programma aan:

Financiële mutaties op programmaniveau							
		2013	2014	2015	2016	2017	
Programma	1	Bestuur en Burger	46.481	-9.734	1.335	1.412	1.492
Programma	2	Openbare Orde en Veiligheid	-32.533	2.500	2.500	2.500	2.500
Programma	3	Openbare Ruimte	-195.430	212.120	-1.500	-1.500	-1.500
Programma	4	Economie	-29.450	3.200	3.200	3.200	3.200
Programma	5	Scholing en Vorming	-1.244.161	1.200.000			
Programma	6	Welzijn en Cultuur	-36.134	3.492			
Programma	7	Zorg, Werk en Inkomen	-141.448	40.000			
Programma	8	Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)	430.788				
Overzicht	D	Algemene dekkingsmiddelen	27.411				
Overzicht	R	Mutaties In Reserves	1.189.243	-1.438.620			
Doorwerking 2e Bestuursrapportage 2013			14.767	12.958	5.535	5.612	5.692

De belangrijkste mutaties zijn toegelicht onder de conclusies, de programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen, overzicht mutaties in reserves en in de paragrafen.

gemeente
Neder-Betuwe

2e Bestuursrapportage 2013

BESLUITVORMING

BESLUITVORMING.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 1 oktober 2013

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten;

B E S L U I T:

1. in te stemmen met de tweede bestuursrapportage 2013 van de gemeente Neder-Betuwe conform voorliggend ontwerp;
2. in te stemmen met de in deze tweede bestuursrapportage 2013 opgenomen begrotingswijziging;

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 november 2013
de griffier, de voorzitter

mr. J.C. Bouwman

ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2013

BIJLAGE

BEGROTINGSWIJZIGING

BEGROTINGSWIJZIGING						
Gemeente Neder-Betuwe		Provincie Gelderland		begrotingsjaar		2013
nr. 5						
De raad van de gemeente Neder-Betuwe besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt:						
Programma		Omschrijving programma	LASTEN		BATEN	
			Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming
I. Wijziging van de ramingen van het dienstjaar						
P1		Bestuur en Burger	46.481			
P2		Openbare Orde en Veiligheid			-32.533	
P3		Openbare Ruimte			-195.430	
P4		Economie			-29.450	
P5		Scholing en Vorming			-1.244.161	
P6		Welzijn en Cultuur			-36.134	
P7		Zorg, Werk en Inkomen			-141.448	
P8		Bouwen en Milieu	430.788			
		Algemene dekkingsmiddelen	27.411			
		Mutaties reserves	1.189.243			
		Saldo van rekening			-14.767	
		Totalen	1.693.923	0	-1.693.923	0
Volgnummer	Categorie	Omschrijving	verhoging van het beschikbaar gestelde krediet	verlaging van het beschikbaar gestelde krediet	verhoging van de te verwachten baten	verlaging van de te verwachten baten
II. Investerings/Balansmutaties						
91092		Voorziening verliezen grondexploitaties			399.377	
90010		Algemene Reserve grondexploitatie			198.620	399.377
90018		Reserve VLC			1.200.000	
91043		Voorziening GRP			72.176	
90043		Reserve Wmo			200.000	
Toelichting op de begrotingswijziging:						
Financiële consequenties Bestuursrapportage II - 2013						

OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING

A+O fonds	: Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten
AB	: Algemeen Bestuur
ABC	: Agro Business Centrum
AMvB	: Algemene maatregel van bestuur
ANW	: Algemene Nabestaandenwet
AOVR	: Ambtelijk Overleg Volksgezondheid Rivierenland
APV	: Algemene Plaatselijke Verordening
AVRI	: Afvalverwijdering Rivierenland
AWBZ	: Algemene Wet Bijzondere Ziektenkosten
BAG	: Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	: Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BCF	: BTW-compensatiefonds
BDUR	: Besluit doeluitkering rampen en zware ongevallen
Berap	: Bestuursrapportage
BJZ	: Bestuurs Juridische Zaken
BNG	: Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	: Bestuurlijk overleg financiële verhouding
BSR	: Belastingssamenwerking Rivierenland
BTW	: Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	: Wet Bundeling van Uitkeringen aan Gemeente
BvB	: Businessplan Voor de Bedrijfsvoering
CAO	: Collectieve Arbeids Overeenkomst
CAR	: Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
CBS	: Centraal Bureau voor de statistiek
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
CMD	: Centrum Maatschappelijke Dienstverlening
CPA	: Centrale Post Ambulancevervoer
DIV	: Documentatie en Informatievoorziening
EKD	: Elektronisch kinddossier
EMU	: Economische en Monetaire Unie
ESF	: Europees Sociaal Fonds
FES	: Fonds Economische Structuurversterking
Fido	: Wet Financiering Decentrale Overheden
FOG	: Financieel Overzicht Gemeenten
FPU	: Flexibel Pensioen en Uittreden
Fvw	: Financiële-verhoudingswet
GBA	: Gemeentelijke Basis Administratie
GBA	: Gemeentelijk Basisadministratie Persoonsgegevens
GF	: Gemeentefonds
GGD	: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	: Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	: Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid
GOA	: Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GREX	: Grondexploitatie
GRP	: Gemeentelijk Riolerings Plan
GSB	: Grote stedenbeleid
GSF	: Gelderse Sport Federatie
Halt	: Het alternatief
ICT	: Informatie Communicatie Technologie
IOAW	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkl. Werknemers
IOAZ	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte gew. Zelfstandigen
IPO	: Interprovinciaal Overleg
ISA	: Instituut voor Sport Accommodaties
ISV	: Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JPN	: Jeugd Preventie Netwerk
KVW	: Keurmerk Veilig Wonen
LEA	: Lokaal Educatieve Agenda
LOP	: Landschap Ontwikkelings Plan
MADD	: Make A Difference Day

MBZ	: Meldpunt Bijzondere Zorg
MILH	: Monitor Inkomsten Lokale Heffingen
NASB	: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NBW	: Nationaal Bestuursakkoord Water
NIPO	: Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie
NME	: Natuur Milieu & Educatie
NUP	: Nationaal Uitvoerings Programma
ODR	: OmgevingsDienst Rivierenland
OEM	: Overige Eigen Middelen
OGGZ	: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OHP	: Onderwijs Huisvestings Programma
OKE	: Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OOV	: Openbare orde en veiligheid
OSU	: Onderhoudsrapportage Specifieke Uitkeringen
OWB	: Ontwerpbegroting
OZB	: Onroerende-zaakbelastingen
P&O	: Personeel en Organisatie
PDF	: Portable Document File
PF	: Provinciefonds
Pgb	: Persoonsgebondenbudget
POR	: Periodiek Onderhoudsrapport
PPS	: Publiek Private Samenwerking
PRPG	: Platform Rechtmatigheid provincies en Gemeenten
PvA	: Plan van Aanpak
RAAK	: Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RAR	: Regionaal Archief Rivierenland
RAV	: Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid
RBGZ	: Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
RBL	: Regionaal Bureau Leerplicht
RIEC	: Regionale Informatie- en ExpertiseCentra
RSP	: Regionaal Samenwerkings Programma
RUD	: Regionale Uitvoerings Diensten
RUP	: Regionaal Uitvoerings Programma
SiSa	: Single information Single audit
SMART	: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden
StER	: Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland
STMG	: Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
SVNG	: Stimuliringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWB	: Stichting Woningbeheer Betuwe
SWO	: Stichting Welzijn Ouderen
UWV	: Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VNG	: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	: Ministering van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Wabo	: Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	: Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor Jonggehandicapten
WAPR	: Werkgevers Adviespunt Rivierenland
Wet Arhi	: Wet Algemene regels herindeling
WIJ	: Wet Investeren in Jongeren
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	: Wet waardering onroerende zaken
WoZoCo	: Woon Zorg Complex
WRO	: Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	: Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw	: Wet sociale werkvoorziening
Wvg	: Wet voorskeurrecht gemeente
WW	: Werkloosheidswet
Wwb	: Wet werk en bijstand

